Kulturutskottets betänkande

1980/81:26

med anledning av proposition 1980/81:100 såvitt gäller anslag till kulturändamål och internationellt-kulturellt samarbete jämte motioner

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels de förslag som lagts fram i följande avsnitt av budgetpropositionen, bilaga 12 (utbildningsdepartementet), nämligen

Allmänna kulturändamål,

Teater, dans och musik,

Film,

Dagspress och tidskrifter (dock endast anslaget Stöd till kulturtidskrifter[1]),

Litteratur och folkbibliotek,

Bildkonst,

Arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar (utom anslagen Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader och Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader vilka behandlats i betänkandet KrU 1980/81:23),

Kulturellt utbyte med utlandet,

Nordiskt kulturellt samarbete (utom anslaget Nordiska ministerrådets kulturbudget som behandlas i betänkandet KrU 1980/81:28),

dels motioner med anknytning till de nu angivna delarna av propositionen.

Av innehållsförteckningen sist i betänkandet framgår vilka anslag som behandlas och deras plats i betänkandet.

I bilaga lämnas en redovisning över motionerna innehållande dels en sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer, dels en tabell som visar var i betänkandet de olika motionerna behandlas.

[1] Övriga anslag under denna rubrik behandlas av konstitutionsutskottet.

NIONDE HUVUDTITELN

Allmänna kulturändamål

1. **Bidrag till särskilda kulturella ändamål.** Regeringen har i proposition 1980/81:100 bilaga 12 (ubildningsdepartementet) under punkt B 4 (s. 18–20) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 11 226 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:728 av Lars-Ingvar Sörenson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 1,1 milj. kr. minskat anslag för budgetåret 1981/82.

1980/81:961 av Bertil Zachrisson (s) vari yrkas att riksdagen från anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål till Baltiska institutet anvisar 300 000 kr. för budgetåret 1981/82 för grundkostnader och verksamhet,

1980/81:1658 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1655 – såvitt nu är i fråga yrkas

2. att riksdagen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 881 000 kr. minskat anslag.

Utskottet

Ur detta reservationsanslag, det s. k. kulturmedelsanslaget, utgår f. n. bidrag till vissa organisationer och institutioner. Vidare utgår bidrag genom beslut av regeringen efter ansökan i varje särskilt fall. I årets budgetproposition föreslås bl. a. följande förändringar för nästa budgetår.

Medel avsedda för vissa särskilda ändamål förs över *till* andra anslag under kulturbudgeten, medan medel för engångsanvisningar i huvudsak inom arkiv- och museiområdet förs samman under kulturmedelsanslaget genom främst överföringar *från* andra anslag.

För att medel skall bli disponibla för omfördelning inom kulturavsnittet förordas en minskning av anslaget med 1,7 milj. kr., varav 1 milj. kr. avser investeringsändamål. Vidare föreslås att ett belopp om 3 milj. kr., vilket frigjorts genom vissa omdisponeringar inom statsbudgeten, förs upp under anslaget för att stå till regeringens disposition för särskilda ändamål av

allmänkulturell natur. Föredragande statsrådet anför i anslutning härtill att han har för avsikt att senare återkomma till regeringen med förslag rörande användningen av ifrågavarande belopp.

Minskningar av förevarande anslag föreslås i motion 728 med 1 100 000 kr. och i motion 1658 med 1 881 000 kr. I stället föreslås anvisande av motsvarande belopp – sammanlagt inemot 3 milj. kr. – under anslagen Vissa bidrag till bildkonst (1 100 000 kr.), Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet (300 000 kr.), Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (581 000 kr.) och Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (1 000 000 kr.). Dessa yrkanden behandlar utskottet i det följande.

De i motionerna 728 och 1658 föreslagna minskningarna motiveras i motion 1655. Det framgår där att minskningen avses gå ut över det belopp om 3 milj. kr. som i propositionen föreslås anvisat för att stå till regeringens disposition för särskilda ändamål av allmänkulturell natur. Motionärerna anser det nämligen direkt olämpligt att genom omdisponeringar inom statsbudgeten frigöra ett reformutrymme, över vilket riksdagen inte ges möjlighet att utöva inflytande.

I en skrivelse till utskottet från vederbörande statssekreterare i utbildningsdepartementet har meddelats att ifrågavarande 3 milj. kr. avsetts bli tagna i anspråk för att kompensera Svenska akademien för det fall akademiens inkomster från Post- och Inrikes Tidningar skulle komma att minska eller upphöra vid ett eventuellt bortfall av patent- och registreringsverkets annonsering i Posttidningen. Enligt skrivelsen har en närmare utredning inom regeringens kansli gett till resultat att patentverkets bolagsbyrå även fortsättningsvis skall annonsera i Posttidningen. Akademiens inkomster från tidningen blir alltså inte påverkade. Till följd härav meddelas att något bidrag från förevarande anslag inte kommer att behövas, varför statssekreteraren anhåller om att det på anslaget uppförda beloppet om 3 milj. kr. ej tas i anspråk av riksdagen. Regeringen kommer, uppges det, att i regleringsbrevet för budgetåret 1981/82 innehålla beloppet.

Utskottet anser att de omständigheter som redovisats i statssekreterarskrivelsen bör föranleda en minskning av förevarande anslag med 3 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag. Vid bifall härtill blir de i motionerna 728 och 1658 framförda minskningsyrkandena tillgodosedda ehuru av ett helt annat skäl än motionärerna avsett.

Från kulturmedelsanslaget har lämnats vissa bidrag till Baltiska institutets verksamhet. Institutet är enligt sina stadgar en vetenskaplig sammanslutning med uppgift att genom forskning, undervisning och annan verksamhet sprida kännedom om de baltiska folken samt att etablera samarbete med vetenskapliga, litterära och konstnärliga rörelser – främst inom de nordiska länderna – som vill främja institutets målsättning.

I motion 961 framhålls att Baltiska institutet har ytterst begränsade ekonomiska resurser och att det i längden är omöjligt för institutet att fortsätta verksamheten utan någon som helst fast årlig inkomst. Motionären hemställer att riksdagen från anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål till Baltiska institutet anvisar 300 000 kr. för budgetåret 1981/82 för grundkostnader och verksamhet.

Utskottet får med anledning av motionen anföra följande.

Genom regeringens beslut att till Stockholms unversitet för innevarande budgetår anslå 500 000 kr. har vid universitetet nyligen kunnat inrättas ett centrum för baltiska studier. Genom tillkomsten av detta centrum har en fast organisation tillkommit för forskning, utbildning och dokumentation kring frågor som rör Balticum. Institutionen skall verka för tvärvetenskaplig verksamhet med avseende på estnisk, lettisk och litauisk historia, kultur och samhällsliv samt för samordning av resurser och arbetsinsatser härvidlag.

Vad beträffar Baltiska institutets ekonomiska resurser är utskottet inte berett förorda att riksdagen i enlighet med önskemålet i motion 961 gör något uttalande om storleken av bidragsbelopp från förevarande anslag. Ett bifall till motionen skulle innebära att staten ges ett ansvar för finansieringen av institutets grundkostnader. Med hänsyn till det väsentligt ökade åtagande staten nyligen gjort för baltisk forskning genom det nyinrättade Centrum för baltiska studier bör riksdagen inte fatta beslut om en bidragsgivning i enlighet med yrkandet i motionen. Med det anförda avstyrker utskottet motion 961.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motion 1980/81:961 om stöd till Baltiska institutets verksamhet.
2. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81:100 samt vad utskottet anfört ävensom motionerna 1980/81:728 yrkande 1 och 1980/81:1658 yrkande 2 till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 8 226 000 kr.

2. **Statens kulturråd: Förvaltningskostnader.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 1 (s. 11–13) och hemställer

att riksdagen till *Statens kulturråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 10 322 000 kr.

3. **Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet.** Regeringen har under punkt B 2 (s. 13–15) föreslagit riksdagen att till Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 4 467 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:378 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om en parlamentarisk utredning med uppgift att bearbeta kommersialismens negativa verkningar på kulturområdet, varvid särskilt bör beaktas problem som är gemensamma för olika kulturområden, ägandeförhållanden, import och nationell produktion, stödformer samt restriktioner,

1980/81:441 av Roland Sundgren m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att försöksverksamhet med kultur i bostadsområden inleds i enlighet med vad som sagts i motionen,

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

4. att riksdagen som sin mening beslutar ge regeringen till känna vad som i motion 1251 anförts om insatser för barnen vid kulturinstitutioner med statligt stöd,

5. att riksdagen till Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 000 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 5 467 000 kr. för utvecklingsarbete avseende barn och kultur,

1980/81:1655 av Georg Andersson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kulturrådets utredning om att motverka kommersialismens negativa verkningar,

1980/81:1657 av Georg Andersson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om det fortsatta arbetet med utvecklingsprojektet Kultur i arbetsliv,

1980/81:1658 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motionerna 1980/81:1655 och 1980/81:1657 – såvitt nu är i fråga yrkas

1. att riksdagen till Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa 300 000 kr. utöver regeringens förslag.

Enligt den socialdemokratiska partimotionen 1251 om insatser för barns och ungdomars levnadsmiljö och uppväxtvillkor m. m. krävs åtgärder över ett brett register i samhällsarbetet för att komma till rätta med de problem som finns. Motionen spänner över flera olika områden såsom barnhälsovården, barnomsorgen och skolan. När det gäller barnkulturen föreslås en omfattande satsning. Ett resurstillskott på sammanlagt ca 27 milj. kr. begärs

för att stödja insatser för barn och ungdom inom olika sektorer av kulturområdet. Ungdomsorganisationernas verksamhet uppmärksammas också i motionen. Vidare hemställs att regeringen skall lägga fram förslag om begränsningar av videovåldet samt att åtgärder vidtas för att göra värdefull TV-produktion tillgänglig för allmänheten.

Under avsnittet Kultur för barn och ungdom anförs som motivering för de föreslagna insatserna inom olika kulturområden bl. a. följande.

Barnen är utsatta för ett starkt kommersiellt tryck på kulturområdet. Kraftfulla åtgärder behövs för att förhindra att kulturverksamheten reduceras till konsumtion av färdiga produkter och ett passivt mottagande. Bland dessa åtgärder måste ingå stöd både till opinionsbildning och till insatser för att utveckla barns egen kulturskapande förmåga. Därtill kommer att samhället måste satsa på att utveckla attraktiva alternativ till det kommersiella utbudet, vilket förslagen syftar till.

De kulturaktiviteter som riktas till barn och ungdom är enligt motionärerna för få. 1979 års barnkulturproposition blev en engångsföreteelse utan några mer genomgripande effekter i fråga om att öka barns och ungdomars möjligheter att få tillgång till utvecklande kulturaktiviteter. I motionen hävdas att satsningen på kulturområdet helt avstannat och att den negativa anslagsutveckling som nu är märkbar också minskar ett redan alltför begränsat utbud för barn och ungdom. Enligt motionärernas mening är det trots ett mycket bekymmersamt budgetläge nödvändigt att medel avsätts för fortsatta satsningar på kulturområdet, varvid kultur för barn och ungdom bör prioriteras.

Beträffande inriktningen av de åtgärder som föreslås har motionärerna främst valt att satsa nya resurser på områden där man redan har en väl utvecklad barnverksamhet, men där medel saknas för att utvidga densamma. I en del fall avser tillskottet en planerad verksamhet för barn och ungdom, för vilken medel inte anvisats i regeringens budgetförslag. Avsikten är, anges det, att de nya resurser som föreslås skall gå till verksamhet för barn och inte utnyttjas för att kompensera statsbidragsförluster, t. ex. i administrationen av verksamheten.

De satsningar som föreslås i motion 1251 följs upp med yrkanden i motion 1257 om medelsanvisningar utöver regeringens förslag avseende ett tjugotal ändamål, vilka återfinns under 18 av de anslag som utskottet behandlar i detta betänkande. Yrkanden som gäller ungdomsorganisationernas verksamhet och videogramfrågor kommer utskottet att behandla i andra sammanhang.

Utskottet

Av innevarande års anslag på 4 467 000 kr. avser 2 529 000 kr. medel för kulturrådets allmänna utrednings- och utvecklingsverksamhet och 1 milj. kr. sådan verksamhet jämte informationsverksamhet inom barnkulturom-

rådet. Resten av anslaget avser rådets informations-, kontakt- och konferensverksamhet samt kulturpolitiskt erfarenhetsutbyte. Kulturrådet föreslår för budgetåret 1981/82 en ökning av anslaget med 2 322 000 kr.

Regeringens förslag till medelsanvisning för kulturrådets verksamhet nästa budgetår innebär en besparing med 2 % under förvaltningskostnadsanslaget, vilket utskottet behandlat under punkt 2, medan nu förevarande anslag föreslås utgå med oförändrat belopp. Det bör enligt propositionen ankomma på rådet att i anslutning till att myndigheten redovisar sina förslag till regleringsbrevsbestämmelser för budgetåret 1981/82 föreslå hur besparingen skall fördelas på de båda anslag rådet disponerar.

I fråga om utredningsverksamheten har kulturrådet begärt en ökad medelsanvisning som skall göra det möjligt att bl. a. inleda en utredning om initiativ för att motverka kommersialismens negativa verkningar. Frågor som gäller utredningsarbete med denna inriktning behandlas i motionerna 378 och 1655.

I den förstnämnda motionen återkommer vänsterpartiet kommunisterna för femte året i följd med hemställan om en parlamentarisk utredning som skall ha till uppgift att bearbeta kommersialismens negativa verkningar.

I motion 1655 (s) anförs att det från olika håll kommer oroande rapporter om maktkoncentration inom den privata kulturindustrin och om Sveriges växande beroende av multinationella intressen. Exempel ges från bl. a. litteratur- och filmområdena. Till bilden hör enligt motionen de omfattande satsningar som görs av företag vilkas enda syfte är att göra betydande vinster genom att sprida konstnärligt undermåliga produkter. Dessa produkter kännetecknas dessutom, heter det, av ett tilltagande våld i olika former, vilket bl. a. utvecklingen på videogramområdet ger belägg för. Motionärerna finner det mot bakgrund av de förhållanden som redovisas i motion 1655 märkligt att kulturrådet inte får de ytterligare medel som rådet bedömt vara nödvändiga för att dess utredningsarbete om kulturkommersialismen skall kunna fullföljas.

Enligt motionen bör utredningen inriktas på bl. a. en utvärdering av den hittills förda kulturpolitikens effekter. På grundval av utredningsarbetet bör också övervägas vilka åtgärder som är möjliga att vidta i syfte att öka medvetenheten om vår kulturella identitet och vidga yttrandefriheten. Dessutom bör en plan för framtida reformer i detta syfte utarbetas, varvid särskilt skolans, folkrörelsernas och kulturarbetarnas roll beaktas. Motionen utmynnar i ett yrkande att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad som i motionen anförts angående kulturrådets utredning om att motverka kommersialismens negativa verkningar.

Utskottet har vid upprepade tillfällen, senast våren 1980, behandlat motionsvis framförda förslag om tillsättande av en särskild parlamentarisk utredning angående den kommersiella kulturindustrin och dess verkningar. Med hänsyn främst till att utredningar och undersökningar med likartat

syfte pågick i olika sammanhang, bl. a. inom kulturrådet, avstyrkte utskottet förra året de då aktuella motionsyrkandena, vilka även avslogs av riksdagen. Utskottet finner inte anledning frångå sin tidigare intagna ståndpunkt och avstyrker därför motion 378 om en parlamentarisk utredning.

Det utredningsarbete kulturrådet planerar angående åtgärder för att motverka kommersialismens negativa verkningar innebär att rådet har för avsikt att inledningsvis presentera en grundläggande analys av de begrepp som förekommer i diskussionen. Avsikten är att belysa debatten från både ideologisk och ekonomisk synpunkt. Med utgångspunkt i analysen räknar rådet med att under budgetåret 1981/82 inleda en egentlig förstudie, inriktad på åtgärder av såväl övergripande som sektoriell karaktär.

Utskottet har tidigare ställt sig bakom den uppläggning som kulturrådets utredningsarbete inom det kulturkommersiella fältet hittills haft och sett ett fortsatt arbete med den inriktning som nyss angivits som en angelägen utveckling och fördjupning av detsamma (KrU 1979/80:26 s. 5).

Utskottet anser inte att riksdagen med anledning av motion 1655 bör göra några uttalanden som styr rådets utredningsarbete angående kommersialismens negativa verkningar. Inte heller är utskottet berett förorda att riksdagen framför några synpunkter på vad utredningen bör leda fram till. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1655.

Förutom till utredningsverksamhet utnyttjas anslagsposten Utrednings- och utvecklingsverksamhet till kulturpolitisk forskning och utvecklingsverksamhet. Medlen används för de två utvecklingsprojekten Kultur i arbetslivet och Kultur i boendemiljö samt för information och kontaktarbete för kulturpolitisk forskning och utveckling.

Den praktiska försöksverksamheten avseende projektet Kultur i arbetslivet började i slutet av 1979 efter ett inledande planeringsarbete. Syftet med projektet är "att främja ett arbetsplatsanknutet kulturliv, med ett sådant innehåll och en sådan utformning, att det kan bidra till individens utveckling och till förbättrade kontakter mellan och inom olika grupper av anställda". Verksamheten har kommit i gång vid sju arbetsplatser på fyra orter.

För innevarande budgetår har under detta anslag avsatts 925 000 kr. för Kultur i arbetslivet. Därtill har kulturrådet av bidragsmedel till experiment- och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer, som hittills anvisats under anslaget Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer, avsatt 156 000 kr. och av konferensmedel ca 50 000 kr.

Enligt motion 1657 (s) hotas de ekonomiska förutsättningarna att driva projektet vidare dels genom att regeringens budgetförslag inte innebär någon ökning av kulturrådets anslag, dels genom att anslaget till experiment- och utvecklingsarbete inom amatörområdet förutses upphöra i nuvarande form. Motionärerna föreslår ett uttalande av riksdagen av

innebörd att utvecklingsprojektet Kultur i arbetslivet bör tilldelas resurser i sådan omfattning att det kan fullföljas enligt den uppgjorda planen.

Utskottet utgår från att det inom ramen för ett oförändrat anslag kan beredas utrymme för att driva projektet Kultur i arbetslivet vidare, även om ambitionsnivån kan komma att behöva sänkas i förhållande till kulturrådets planer. Något särskilt uttalande från riksdagens sida om resurstilldelningen är utskottet med hänsyn till kulturrådets uppgift att avväga resursfördelningen inom givna anslagsramar inte berett förorda. Det bör också uppmärksammas att regeringen i den nyligen avlämnade propositionen om folkbildning m. m. (prop. 1980/81:127) föreslagit ett nytt bidrag till kulturverksamhet inom studieförbund och andra föreningar som avses ersätta bl. a. bidragen till experiment och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer. Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motion 1657.

I motion 1658 (s) föreslås en höjning av förevarande anslag med 300 000 kr. Beloppet är avsett som en förstärkning av kulturrådets resurser för genomförande av utredningen om kommersialismens negativa verkningar och för arbetet med projektet Kultur i arbetslivet. Utskottet anser det i nuvarande ekonomiska läge inte möjligt att tillstyrka denna anslagshöjning. Motion 1658 yrkande 1 avstyrks alltså.

Projektet Kultur i boendemiljö bedriver kulturrådet i samverkan med studieförbundet Vuxenskolan. Syftet med projektet är att inom ramen för ett studieförbunds möjligheter att arbeta i boendemiljö genom uppsökande och aktiverande verksamhet nå ut till grupper som i alltför liten utsträckning tar del i kulturlivet och samhällsutvecklingen och att genom nya arbetsformer utveckla kulturarbetet på basplanet i syfte att skapa större gemenskap och ett rikare liv. Ett centralt mål är att skapa betingelser för att människor i sin boendemiljö får uttrycka sig genom olika kulturformer och stimuleras att själva omforma närmiljön i psykisk och fysisk bemärkelse.

Projektet bedrivs f. n. inom sex olika områden i Sverige. Dessa har valts så att man bland dem kan se exempel på olika samhällsförhållanden. Ett antal byar i Storumans kommun liksom Norra Ny församling i Torsby kommun representerar gles- och avfolkningsbygder. Problem i tätortsmiljöer med många invandrare kan studeras i två områden, nämligen Hammarkullen i Göteborg och Romberga i Enköping, medan Villberga utanför Enköping karaktäriseras av äldre och nyare villabebyggelse. I Ljungby slutligen prövar man särskilt att ta till vara ett uppvaknande intresse för hur man förr levde på landsbygden.

Enligt motion 441 (s) är det angeläget att stöd lämnas från samhällets sida så att de boende och organisationerna inom bostadsområdena i samverkan kan finna former för en lokal kulturverksamhet som är direkt förankrad hos de boende och som grundas på de mål som gäller för den

statliga kulturpolitiken. En sådan verksamhet skulle, menar motionärerna, på ett verkningsfullt sätt kunna bidra till att förändra och förbättra boendemiljöerna. Motionärerna anser att HSB, Riksbyggen och hyresgäströrelsen har gynnsamma förutsättningar att genomföra ett försöksprojekt och föreslår att riksdagen anhåller hos regeringen om att en verksamhet enligt de i motionen angivna önskemålen inleds.

Det grundläggande syftet med det försöksprojekt som förordas i motion 441 har enligt utskottets mening starka beröringspunkter med det som gäller för projektet Kultur i boendemiljö. I båda fallen vill man nå människor som tar liten del i det etablerade kulturlivet och stimulera dem att i olika kulturella aktiviteter använda sina egna kunskaper och erfarenheter. Den kulturella verksamhet projektet inriktas på förutsätts ligga nära människornas vardagsliv och ha förankring i deras närmiljö. Med hänsyn till projektens likartade inriktning och till de begränsade resurser för nya initiativ inom kulturområdet som står till buds kan utskottet inte ställa sig bakom att riksdagen anhåller om att ännu ett försöksprojekt avseende kulturell verksamhet i bostadsområden inleds innan projektet Kultur i boendemiljö slutförts. I sammanhanget bör nämnas att kulturrådet har för avsikt att på grundval av erfarenheterna av det nu pågående projektet ge ut en praktisk vägledning om hur man kan bedriva kulturarbete ute bland människor i deras boendemiljöer.

Med det anförda avstyrker utskottet motion 441.

Med den motivering som lämnas i motion 1251 (s) och som utskottet i korthet återgivit hemställs i motion 1257 om ökade resurser för kulturverksamhet som riktar sig till barn och ungdom. Drygt 27 milj. kr. utöver regeringens förslag föreslås anvisade under olika anslag som utskottet behandlar i detta betänkande. Av de 22 yrkandena i motion 1257 behandlar utskottet två under nu förevarande anslag, nämligen yrkandena 4 och 5. I det förstnämnda hemställs om ett uttalande från riksdagen om insatser för barnen vid kulturinstitutioner med statligt stöd. Yrkande 5 avser en medelsanvisning på ytterligare 1 milj. kr. för utvecklingsarbete avseende barn och kultur.

Med anledning av det socialdemokratiska förslaget om kultur för barn och ungdom får utskottet – utan specificering på de enskilda yrkandena i motion 1257 – anföra följande.

Riksdagen fattade våren 1979 (prop. 1978/79:143, KrU 1978/79:30, rskr 1978/79:336) beslut om särskilda kulturella insatser för barn. Som en allmän utgångspunkt för sådana insatser slogs därvid fast att de kulturpolitiska mål som antogs av 1974 års riksdag givetvis skulle vara vägledande även när det gällde kulturinsatser bland barn. I anslutning till ett resonemang om målfrågorna betonade utskottet kraftigt den betydelse det har för barnens personliga utveckling att de får växa upp under goda förhållanden och i innehållsrika och stimulerande miljöer. Utskottet anförde som sin

mening att det är en angelägen samhällsuppgift att verka för att så blir fallet och uttalade vidare: "Det väsentliga i kulturpolitiskt hänseende är därvid både att skapa verksamhetsformer som är särskilt avsedda för barn och att göra mer i kulturlivet tillgängligt för barn. Ansvaret för barnens miljö delas av många och gäller inom vidsträckta områden av samhällslivet. Det vilar på enskilda människor, på hem, förskola och skola, på andra institutioner och på olika organisationer." Vad utskottet sålunda anförde om kulturinsatser bland barn gav riksdagen som sin mening till känna för regeringen.

Riksdagsbeslutet med anledning av barnkulturpropositionen och de med anledning av denna väckta motionerna innebar vidare att 8 435 000 kr. anvisades för att förstärka olika institutioners och organisationers verksamhet inom barnkulturområdet. Avsikten var att genom medelstillskott på strategiskt viktiga punkter stimulera till experiment och förnyelse i fråga om kulturaktiviteter för barn samt att ge incitament till fortsatta satsningar på sådana aktiviteter.

Även i andra avseenden har barnkulturfrågorna ägnats en ökad uppmärksamhet under senare tid. Härtill har bl. a. de aktiviteter bidragit som startade under internationella barnåret 1979. Ökade statliga insatser för barnkulturen de båda senaste budgetåren har i huvudsak avsett filmområdet. Detsamma gäller även förslagen i årets budgetproposition.

Med anledning av det socialdemokratiska förslaget att satsa ytterligare resurser på kulturverksamhet för barn och ungdom av den omfattning som yrkas i motion 1257 finner utskottet anledning konstatera att utrymmet för förstärkningar på kulturområdet – i likhet med vad som gäller inom andra områden – måste präglas av det samhällsekonomiska läget. Vissa reformförslag presenteras dock i budgetpropositionen, och utskottet vill framhålla att dessa förslag bör ses mot bakgrund av att kulturområdet under de tre senaste budgetåren tillförts reformmedel av storleksordningen 30, 50 resp. 15 milj. kr. Utskottet är medvetet om att det återstår behov som är angelägna att tillgodose och noterar att årets budgetproposition trots det ansträngda ekonomiska läget redovisar ett reformtillskott på 3,5 milj. kr. Det har därmed, samt genom omfördelningar inom den givna ekonomiska ramen eller genom att kostnadsökningar inte kompenserats fullt ut, blivit möjligt att föreslå ökningar av stödet till fria teater-, dans- och musikgrupper samt till import och distribution av barnfilm, att höja biblioteksersättningen, att införa ett distributionsstöd till bokhandeln samt att lägga fram förslag till en byggnadsvårdsreform. Vidare har mot bakgrund bl. a. av att Sverige deltar i arbetet inför det internationella handikappåret 1981 medel avdelats för vissa satsningar på handikappområdet.

Vad beträffar utrymmet för ytterligare anslagshöjningar får utskottet erinra om det beslut riksdagen fattade i februari med anledning av finansutskottets betänkande 1980/81:20. I detta betänkande framhålls att det i nuvarande läge inte finns något utrymme för ökade utgifter i

statsbudgeten. Vidare förklaras att det, om riksdagen vid behandlingen av olika frågor skulle fatta beslut som innebär utgiftsökningar utöver budgetförslaget, är nödvändigt att även ange hur besparingar av motsvarande storleksordning kan göras. Detta har utskottet beaktat vid bedömningen av förslagen i motion 1257 och övriga motionsvis framförda förslag om ökade medelsanvisningar till kulturändamål.

Enligt motion 1251 framstår det klart att planeringen för barn inom kulturområdet och genomförandet av uppgjorda planer måste bedrivas med långt större allvar och målmedvetenhet än hittills. Varje institution eller grupp som verkar på kulturområdet bör därför enligt motionärerna i samband med sin årliga anslagsframställning ange ett mål och en utvecklingsplan för sitt arbete bland barn. Motionärerna föreslår att riksdagen som sin mening skall ge till känna för regeringen vad de i detta hänseende anfört. Hemställan härom görs i motion 1257 yrkande 4.

Utskottet behandlade i samband med barnkulturpropositionen ett motionsyrkande av samma innebörd som det nyss angivna. Därvid hänvisade utskottet till vad som i nämnda proposition uttalats om ansvaret för att kulturverksamheten i ökad utsträckning utformas med utgångspunkt i barns erfarenheter och önskemål. Detta ansvar kunde, framhölls det i propositionen, inte överlåtas på särskilda institutioner och personer. Det måste delas av alla som är verksamma på kulturområdet, om ett snabbt och bra resultat skall uppnås. Erfarenheterna av hur man bäst intresserar och engagerar barn finns inom de institutioner, grupper, organisationer och föreningar som svarar för kulturverksamhetens genomförande. Därför är det naturligt att ett stort ansvar för att barns behov blir tillgodosedda läggs hos dem som är praktiskt verksamma. Stat, kommuner och landstingskommuner har att svara för att kulturen får resurser. De som i praktiskt arbete förvaltar resurserna får ansvara för att barnen tillgodoses med en rimlig andel.

Utskottet instämde i de sålunda redovisade synpunkterna på ansvaret inom kulturområdet. Enligt utskottets bedömning låg samma synsätt bakom det då aktuella motionsyrkandet om skyldighet för institutioner m. fl. att årligen redovisa ett mål och en utvecklingsplan för sitt arbete bland barn. Med hänsyn härtill ansåg utskottet inte att det behövdes något formligt riksdagsuttalande enligt motionsyrkandet, som därför avstyrktes. I betänkandet KrU 1978/79:30 tog utskottet även avstånd från tanken på att genom kvoteringsbestämmelser skapa garantier för att kulturinsatserna för barn får en rimlig omfattning.

Utskottet vill understryka vad utskottet sålunda anfört i fråga om ansvaret på barnkulturområdet. Utskottet utgår från att det synsätt och de värderingar som utskottet markerade i nyssnämnda betänkande är vägledande i det praktiska arbetet ute på fältet. I sammanhanget måste även beaktas att det enligt beslut av riksdagen år 1979 åvilar statens kulturråd

att följa utvecklingen under perioden 1979/80–1981/82, att göra en sammanfattande beskrivning av denna utveckling samt att därefter bedöma om det finns anledning att aktualisera frågan om tvingande bestämmelser i fråga om resursernas omfattning. Enligt vad utskottet erfarit kommer kulturrådets summering och värdering av barnkulturinsatserna att göras i samarbete med berörda institutioner, grupper m. fl. Rådet har också förklarat sig ha för avsikt att i anslagsframställningen för budgetåret 1982/83 rapportera hittills vunna erfarenheter av insatserna i syfte att lyfta fram barnkulturfrågorna i budgetsammanhang. Med stöd av det anförda avstyrker utskottet motion 1257 yrkande 4.

Kulturrådet har fr. o. m. budgetåret 1979/80 erhållit särskilda medel för utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet inom barnkulturområdet. Innevarande budgetår har ett oförändrat belopp om 1 milj. kr. tagits upp för ändamålet. Enligt yrkande 5 i motion 1257 bör för utvärdering, experiment och utveckling inom barnkulturområdet ytterligare 1 milj. kr. ställas till kulturrådets disposition. Yrkandet motiveras bl. a. med att det är nödvändigt att utvärdera en satsning av den storleksordning som föreslås i motionen.

Med hänsyn till bl. a. den ståndpunkt utskottet intagit till motionskraven på kraftigt ökade medelsanvisningar till barnkulturändamål avstyrker utskottet, som nyss berört kulturrådets utvärderingsarbete, det förslag om anvisande av ytterligare medel som ligger i yrkande 5 i motion 1257.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motion 1980/81:378 om en parlamentarisk utredning angående kommersialismens negativa verkningar på kulturområdet,
2. att riksdagen avslår motion 1980/81:1655 om ett uttalande angående kulturrådets utredning om kommersialismens negativa verkningar,
3. att riksdagen avslår motion 1980/81:1657 om ett uttalande angående projektet Kultur i arbetslivet,
4. att riksdagen beträffande frågan om anvisande av en i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökad medelsanvisning till vissa utrednings- och utvecklingsprojekt avslår motion 1980/81:1658 yrkande 1 såvitt nu är i fråga,
5. att riksdagen avslår motion 1980/81:441 om försöksverksamhet med lokal kulturell verksamhet i bostadsområden,
6. att riksdagen avslår motion 1980/81:1257 yrkande 4 om insatser för barnen vid kulturinstitutioner med statligt stöd,
7. att riksdagen beträffande frågan om en i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökad medelsanvisning till utvecklingsarbete avseende barn och kultur avslår motion 1980/81:1257 yrkande 5 såvitt nu är i fråga,

8. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motionerna 1980/81:1257 yrkande 5 och 1980/81:1658 yrkande 1, båda yrkandena såvitt nu är i fråga, till *Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 4 467 000 kr.

4. **Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer.** Regeringen har under punkt B 3 (s. 15–18) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 10 004 000 kr.

Regeringens förslag innebär en anslagsminskning med 2 650 000 kr. Föredragande statsrådets förslag avseende olika anslagsposter framgår av följande sammanställning, i vilken också redovisas hur innevarande års anslag disponerats och de förändringar för nästa budgetår som föreslagits av statens kulturråd.

	1980/81	Beräknad ändring 1981/82	
		Statens kulturråd	Föredraganden
1. Centrala amatörorganisationer	2 355 000	+ 636 000	+ 90 000
2. Experiment och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer	2 600 000	−1 060 000	−2 600 000
3. Centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden	2 803 000	−2 803 000	+ 110 000
4. Folkparkernas centralorganisation för central service och andra gemensamma insatser samt för Folkparkernas artistförmedling	3 258 000	+1 126 000	− 250 000
därav engångsanvisning	(250 000)		
5. Folkets husföreningarnas riksorganisation för anordnande av bl. a. konstutställningar och s. k. kulturhörnor	1 015 000	+ 352 000	of.
6. Kurser, konferenser, resor, festivaler och gästspel	623 000	+ 362 000	of.
7. Kulturverksamhet bland språkliga minoriteter	—	+ 500 000	
8. Särskilda kulturprojekt	—	+ 500 000	
	12 654 000	**+1 733 000**	**−2 650 000**

I propositionen redovisar föredragande statsrådet sin avsikt att föreslå regeringen att under våren 1981 lägga fram en särskild proposition om folkbildning m. m. I denna proposition, som nyligen avlämnats till riksdagen, behandlas bl. a. de ändamål för vilka hittills beräknats medel under anslagsposten Experiment och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:959 av Lars Werner m. fl.(vpk) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt belopp avseende kulturverksamhet bland språkliga minoriteter,

2. att riksdagen uttalar att medlen för kulturverksamhet bland språkliga minoriteter bör fördelas av en särskild nämnd inom statens kulturråd, där invandrarorganisationerna bör vara företrädda,

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

6. att riksdagen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 5 600 000 kr. (250 000 + 1 000 000 + 350 000 + 4 000 000) förhöjt förslagsanslag av 15 604 000 kr., varvid anslagsposten 3 skall utgå med 3 163 000 kr., anslagsposten 4 med 4 008 000 kr., anslagsposten 5 med 1 365 000 kr. samt att en ny anslagspost, Barn- och ungdomsorganisationernas kulturella verksamhet, förs upp med 4 000 000 kr.,

1980/81:1275 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 1 400 000 kr. förhöjt belopp avseende Centrumbildningar inom teaterns, dansens, musikens, filmens, litteraturens och bildkonstens områden.

Utskottet

De motionsyrkanden som utskottet behandlar under denna punkt går alla ut på ökningar av medelsanvisningen i förhållande till regeringens förslag. Önskemålen avser utom i ett fall ändamål som redovisats i sammanställningen i det föregående.

Medel till centrumbildningar på olika konstnärliga områden beräknas under anslagsposten 3. Statens kulturråd föreslår att bidragen till centrumbildningar höjs med 1 679 000 kr., varav 279 600 kr. utgör kompensation för pris- och löneökningar. Kulturrådets förslag grundas på det förslag om en utbyggnad av statsstödet till centrumbildningarna som redovisats i prome-

morian Nytt statsbidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper. Kulturrådet föreslår vidare att medel till centrumbildningarna förs över till andra anslag för att redovisas och behandlas under budgetavsnitt där de sakligt hör hemma. Den ökning med 1 400 000 kr. som föreslås i motion 1275 (vpk) överensstämmer beloppsmässigt med kulturrådets förslag till reell ökning. Beloppet i motion 1257 överstiger med 250 000 kr. vad som beräknats i propositionen och motiveras med att ökade krav kommer att ställas på olika centrumbildningar i det förnyelsearbete för att stärka barnkulturen som den socialdemokratiska satsningen syftar till.

Av propositionen framgår att regeringen inte funnit det möjligt att beträffande stödet till de fria grupperna lägga kulturrådets reformförslag till grund för åtgärder på området. Därmed har inte heller ett kraftigt ökat stöd till centrumbildningarna kommit att aktualiseras i propositionen. Utskottet är i nuvarande ekonomiska läge inte berett göra någon annan bedömning beträffande utrymmet för en reform och avstyrker av detta skäl yrkande 2 i motion 1275. Med hänvisning till vad utskottet under punkt 3 i det föregående anfört om ökade resurser för insatser inom barnkulturområdet avstyrker utskottet även yrkande 6 i motion 1257 i vad det avser ytterligare medel till centrumbildningarna.

De förstärkningar av stödet till Folkparkernas centralorganisation och till Folkets husföreningarnas riksorganisation på 1 milj. kr. resp. 350 000 kr. som föreslås i motion 1257 är avsedda att utveckla organisationernas verksamhet bland barn och ungdom. Förslagen i propositionen innebär i realiteten oförändrade stödbelopp, då minskningen om 250 000 kr. under anslagsposten 4 motsvaras av en indragen engångsanvisning. Utskottet ansluter sig till propositionen och avstyrker sålunda förslaget i motion 1257 om höjningar av anslagsposterna 4 och 5.

Vid sin behandling av proposition 1978/79:143 om barn och kultur avstyrkte utskottet ett motionsvis framfört yrkande om medel till barn- och ungdomsorganisationernas kulturella verksamhet. Yrkandet avslogs därefter av riksdagen (KrU 1978/79:30, rskr 1978/79:336). Ett motsvarande yrkande avslogs i enlighet med utskottets förslag även vid förra riksmötet (KrU 1979/80:26, rskr 1979/80:249). Utskottet har inte funnit skäl att föreslå riksdagen att inta någon annan ståndpunkt till det nu aktuella önskemålet i motion 1257 om en medelsanvisning på 4 milj. kr. för motsvarande ändamål. Motionen avstyrks därför i denna del.

Statens kulturråd har för fjärde året i följd begärt särskilda medel för kulturverksamhet bland språkliga minoriteter. Kulturrådet begär 500 000 kr. för ändamålet. För samma ändamål hemställs i motion 959 (vpk) om en medelsanvisning på 3 milj. kr.

Den statliga kulturpolitiken för språkliga minoriteter bygger i sina huvuddrag på att sådan kulturverksamhet skall främjas inom ramen för de allmänna anslag som utgår till olika kulturella ändamål. Inom delar av

kulturlivet är situationen emellertid sådan att särskilda insatser bedömts nödvändiga för att ge förutsättningar för aktiviteter som vänder sig till speciella grupper. Exempel härpå är särskilda medel för inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk, bidrag till finsk teaterverksamhet och särskilt stöd till den samiska kulturen. Vidare har programbolagen inom Sveriges Radio i ökande utsträckning sökt tillgodose de språkliga minoriteternas önskemål om sändningar. Nämnas bör också att kulturrådet genom olika informationsinsatser – symposier och skrifter – orienterat invandrarorganisationerna om det statliga bidragssystemet m. m. Sedan ett par år har rådet också ett mer utvecklat samarbete med statens invandrarverk.

Utskottet anser det angeläget att även i ett läge då möjligheterna att öka medelsanvisningarna till olika kulturella ändamål är begränsade söka tillgodose jämlikhets- och rättvisekrav inom kulturlivet. Att kulturpolitiken utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov har också lagts fast som ett väsentligt mål för den statliga kulturpolitiken. Då resurserna och deras realvärde i vissa fall urholkas framstår behovet av prioriteringar som särskilt viktiga. Detsamma gäller samverkan och samråd mellan myndigheter m. fl. i syfte att få ut bästa möjliga effekt av anvisade medel. Utskottet har förståelse för önskemålen om särskilda insatser för kulturverksamhet bland språkliga minoriteter. Med hänsyn till kravet på största återhållsamhet i fråga om utgiftsökningar kan utskottet emellertid inte tillstyrka att särskilda medel under förevarande anslag anvisas för ändamålet. Med det anförda avstyrker utskottet motion 959.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i proposition 1980/81:100 ökat bidrag till centrumbildningarna avslår motionerna 1980/81:1275 yrkande 2 och 1980/81:1257 yrkande 6, båda yrkandena såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i proposition 1980/81:100 ökat bidrag till Folkparkernas centralorganisation avslår motion 1980/81:1257 yrkande 6 såvitt nu är i fråga,
3. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i proposition 1980/81:100 ökat bidrag till Folkets husföreningarnas riksorganisation avslår motion 1980/81:1257 yrkande 6 såvitt nu är i fråga,
4. att riksdagen beträffande anvisande av en ny anslagspost till barn- och ungdomsorganisationernas kulturella verksamhet avslår motion 1980/81:1257 yrkande 6 såvitt nu är i fråga,
5. att riksdagen beträffande anvisande och fördelning av särskilda medel till kulturverksamhet bland språkliga minoriteter avslår motion 1980/81:959 såvitt nu är i fråga,
6. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till propo-

sition 1980/81:100 samt med avslag på motionerna 1980/81:959, 1980/81:1257 yrkande 6 och 1980/81:1275 yrkande 2, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 10 004 000 kr.

5. **Bidrag till samisk kultur m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 5–B 7 (s. 20–25) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till samisk kultur* för budgetåret 1981/82 anvisar ett anslag av 1 696 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till konstnärer m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 25 387 000 kr.,
3. att riksdagen till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 5 586 000 kr.

6. **Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.** Regeringen har under punkt B 8 (s. 25–28) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts om biblioteksersättningens grundbelopp,

2. till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 34 279 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:949 av Georg Andersson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående de ersättningar som utgår till kulturarbetare för utnyttjande av deras verk,

1980/81:960 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att biblioteksersättningen bör fastställas till 35 öre,

2. att riksdagen till Ersättning åt författare m. fl. beslutar anvisa ett med 3 000 000 kr. i förhållande till regeringens förslag förhöjt belopp,

3. att riksdagen hos regeringen hemställer om att en plan bör utarbetas för att till år 1985 återställa biblioteksersättningens värde samt att denna plan bör tillämpas fr. o. m. budgetåret 1982/83,

1980/81:1261 av Stina Eliasson (c) och Bertil Fiskesjö (c) vari yrkas att riksdagen beslutar hos regeringen begära att organisationen för stödet till konstnärerna ses över,

1980/81:1864 av Margaretha af Ugglas (m) och Sten Svensson (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att det nuvarande litteratur- och tidskriftsstödet omvandlas till en nedsättning av mervärdeskatten för böcker och tidskrifter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en granskning av de statliga stödinsatserna på kulturområdet bör vidtas och att denna granskning ges direktiv i enlighet med vad som i motionen framförts.

Av de motioner utskottet behandlar under denna punkt i betänkandet gäller motion 960 biblioteksersättningens storlek och värde, medan motionerna 949, 1261 och 1864 avser mer allmänna frågor om det statliga stödet till konstnärer och om kulturarbetarnas ekonomiska villkor, inkl. trygghetsfrågor m. m.

I motion 949 konstateras att de kulturarbetare som är anställda vid statliga och kommunala institutioner under 1960-talet fick sina förhållanden reglerade på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Även för de icke anställda kulturarbetarna har det under de gångna två decennierna gjorts statliga insatser. Dessa har emellertid, anför motionärerna, inte systematiserats i egentlig mening. Framför allt saknas för dessa grupper alltjämt grunden för en verklig ekonomisk och social trygghet i yrkesutövningen. I motionen redovisas att enligt undersökningar beträffande de fria kulturarbetarnas inkomster har medianinkomsterna för författare, tonsättare och bildkonstnärer i realvärde sjunkit med i genomsnitt ca 50 % från slutet av 1960-talet till 1980.

Enligt motionärernas uppfattning är det uppenbart att de statliga insatserna är av central betydelse för kulturarbetarnas möjligheter att utöva sina respektive yrken. I den mån de med stöd av statliga insatser kunnat bygga upp ett trygghetssystem är det därför av yttersta vikt att detta system inte försvagas.

Mot denna bakgrund diskuteras i motionen kulturarbetarnas inkomstförhållanden. Bl. a. tar motionärerna upp frågan om de skatte- och avgiftsregler som gäller med anledning av att fritt verksamma kulturarbetare i skattehänseende betraktas som rörelseidkare. I anslutning härtill för motionärerna fram synpunkter på kulturskattekommitténs uppgifter.

I motionen erinras om att KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd) de senaste två åren särskilt prioriterat biblioteksersättningen. Motiveringen har varit dels att det här är fråga om en ersättning för ett omfattande utnyttjande och alltså en ersättning som bör jämställas med löner, dels att denna ersättning utgör modell för KLYS övriga yrkanden om gottgörelse för allmänt utnyttjande.

Motionärerna tar i anslutning härtill upp frågor om utställningsersättning samt om visningsersättning för det utnyttjande som sker av bildverk som

förvärvats av det allmänna. De anser att riksdagen bör begära att regeringen skyndsamt lägger fram förslag angående bildkonstnärernas villkor i dessa hänseenden.

Vad beträffar statliga ersättningar och ersättningsbetonade bidrag framhåller motionärerna som sin mening att det måste ligga i linje med den tidigare förda kulturpolitiken att samhället i dessa fall tar ansvar för en bibehållen realnivå på utgående ersättningar. Därvid måste emellertid beaktas inte bara värdet av anslagen som sådana. Det måste också vara samhällets ansvar att anslagen förknippas med skyldighet att trygga kulturarbetarnas sociala säkerhet.

I motion 1261 uttalas inledningsvis att bidrag eller stöd till konstnärer f. n. utgår genom en rad olika statliga institutioner. Enligt motionärernas mening gör den splittrade organisationen det svårt att överblicka och på ett effektivt sätt planera stödet till konstnärerna. Inte minst upplever motionärerna en risk för att den önskvärda spridningen av stödet till konstnärer i olika delar av landet försvåras, vilket bidrar till konstlivets koncentration till storstadsregionerna.

Enligt motion 1864 kan man konstatera dels att det offentliga stödet till kulturen inte haft de eftersträvade effekterna, dels att stödet i sig medfört ett antal negativa konsekvenser och nya problem som hittills inte i tillräcklig mån uppmärksammats. Det som håller på att ske, hävdar motionärerna, är att den direkta kopplingen mellan skilda former av kulturell och medial verksamhet och allmänheten – avnämarna – tenderar att försvinna. I en tänkbar och långt ifrån otrolig förlängning skulle den långt värre situationen hota då man direkt kommer att inrikta sig på att i form och idéinnehåll tillfredsställa den lilla grupp yrkesmässigt bidragskontrollerande personer som har att besluta över skilda offentliga bidragsanslag. Det är också enligt motionärerna ett faktum att den offentliga kulturpolitiken har en mycket starkt konserverande effekt inte bara när det gäller vilka som får stöd utan också när det gäller utformningen av de verk som får stöd.

Motionärerna anser att syftet på sikt bör vara att i så hög grad som möjligt frikoppla kulturen från statlig och annan offentlig finansiering och därigenom också från det beroende som är på väg att allvarligt hota det fria kulturlivet och den fria kulturdebatten i vårt land. I linje med denna sin inställning föreslår motionärerna att skattebefrielse medges stiftelser som har till ändamål att även stödja kulturell verksamhet. Yrkande om ett regeringsförslag i denna fråga har lagts fram i motion 1865 och behandlats av skatteutskottet i betänkandet SkU 1980/81:35.

Vad beträffar det nuvarande kulturstödet – sådant det fördelas av statens kulturråd – föreligger enligt motionärerna betydande problem, i

synnerhet genom att alla nu förekommande stöd är selektiva. Ett första steg på vägen mot ett återställande av balansen inom kultursektorn måste därför vara att såvitt möjligt göra stöden generella.

Detta är inom vissa sektorer enkelt. Litteraturstödet, som f. n. tillfaller utgivarna, skulle liksom tidskriftsstödet och distributionsstödet med fördel kunna ersättas av en generell momsbefrielse för tidskrifter och böcker, där den vid försäljningen uttagna mervärdeskatten i stället tillföll utgivare och försäljare.

Andra av statens kulturråds stödåtgärder är svårare att omforma till generella stöd. Det är exempelvis uppenbart omöjligt att helt generellt ge pengar till alla som säger sig utgöra teatergrupper eller orkestrar.

Motionärerna förordar som en första åtgärd en noggrann utvärdering och omprövning av statens kulturråds verksamhet under de gångna sex åren. Vid en sådan granskning bör inte bara belysas positiva och negativa effekter av verksamheten utan den bör också ge underlag för alternativa och mer generellt verkande former för offentligt stöd åt kulturlivet än de nuvarande.

Uppgifter i anslutning till motionerna

Bakgrund

Behovet av åtgärder som syftar till att stödja kulturarbetare i deras arbete har under senare år aktualiserats i olika sammanhang. Inriktningen av statens insatser behandlades utförligt i proposition 1975/76: 135 om den statliga kulturpolitiken 3 i vilken lades fram en rad förslag om förbättringar av konstnärernas villkor. På grundval av förslagen i propositionen antogs vid riksdagsbehandlingen (KrU 1975/76:35, rskr 1975/76:355) principen att samhällets åtgärder i första hand bör inriktas på att öka arbetstillfällena för konstnärer och förbättra möjligheterna att använda konstnärliga verk. Kulturutskottet konstaterade i anslutning härtill att sådana åtgärder i sig innebär att konstnärerna får ökade möjligheter att uppnå ett rimligt ekonomiskt utbyte av sin konstnärliga verksamhet. Sagda åtgärder låg därför i linje med riksdagsuttalanden som gjorts 1972 och 1973 om att det allmännas insatser för kulturskaparna i första hand bör ha formen av ersättning för utfört arbete. Vidare konstaterades att det vid sidan av åtgärder med nämnda inriktning troligen alltid skulle komma att behövas direkta insatser för att stödja och stimulera konstnärlig verksamhet.

Därefter har behovet av särskilda åtgärder för kulturarbetarna aktualiserats inom bl. a. skatte- och avgiftsområdet. Vissa beslut har fattats för att komma till rätta med delproblem i detta hänseende. Ett exempel härpå är den vid riksmötet 1978/79 antagna lagen (1979:611) om upphovsmannakonto, genom vilken bl. a. kulturarbetare kan få uppskov med beskattning av den del av inkomsten som sätts in på ett särskilt konto i bank. Därigenom kan inkomsterna i skattehänseende fördelas jämnare i tiden.

Riksdagen har också beslutat att konstnärer och andra som uppbär vissa skattepliktiga bidrag skall kunna tillgodoräkna sig bidragen som pensionsgrundande inkomst inom den allmänna försäkringen (prop. 1978/79:202, SfU 1978/79:25, rskr 1978/79:409).

Kulturskattekommittén

Med anledning av bl. a. skrivelser från KLYS samt i enlighet med riksdagens önskemål (KrU 1978/79:26, rskr 1978/79:261) tillkallade regeringen i slutet av 1979 en kommitté med parlamentariskt inslag som har till uppgift att göra en samlad översyn av de olika regler på skatte- och socialförsäkringsområdena m. m. vilka har betydelse för kulturarbetare och uppfinnare. Kommittén antog benämningen kulturskattekommittén. Enligt direktiven (Dir 1979:115) bör kommitténs arbete i första hand inriktas på inkomstskatte- och socialförsäkringsreglerna för de fritt verksamma yrkesutövarna. Kommittén ges dock frihet att under vissa förutsättningar föreslå ändringar även i fråga om de kulturarbetare och uppfinnare som är anställda. Finner kommittén att den skatte- eller avgiftsmässiga bedömningen av en kulturarbetares verksamhet får direkta följdverkningar på andra områden än skatte- och försäkringsområdena är kommittén oförhindrad att lägga fram förslag även på dessa områden. Även i övrigt bör kommittén vara fri att ta upp frågor som nära ansluter till skatte- och avgiftssystemet, om kommittén finner att dessa frågor och skatte- och avgiftsfrågorna bör lösas i ett sammanhang. Kommittén bör däremot inte behandla frågor som avser mervärdeskatt. Dessa frågor behandlas nämligen av mervärdeskatteutredningen (Fi 1971:05).

I direktiven förutsätts vidare att kommittén inte skall föreslå någon allmän omläggning av skatte- och avgiftsreglerna för egenföretagare utan inrikta sitt arbete på de problem som är specifika för kulturarbetare och uppfinnare.

Vad beträffar principerna för inkomstberäkningen har kommittén att ur olika aspekter undersöka behovet av ändringar. Kommittén förklaras vara oförhindrad att överväga om en lösning i enlighet med KLYS förslag kan vara motiverad, dvs. att fritt verksamma kulturarbetares inkomster inte skall behandlas som inkomst av rörelse utan skall hänföras till ett särskilt inkomstslag. Förslag till regler för inkomstberäkningar m. m. skall i så fall utarbetas av kommittén.

Kommitténs uppdrag omspänner även frågor om avdrag och avgifter. I sistnämnda avseende har kommittén med förtur behandlat och redovisat förslag avseende samordning av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter i ett delbetänkande (Ds B 1980:15). En annan fråga kommittén har att överväga är huruvida skyldigheten att erlägga egenavgifter i ökad omfattning kan läggas över på uppdragsgivarna.

Utställningsersättning

Sedan 1978 utgår utställningsersättning, dvs. ersättning till konstnärerna för att de ställer sina verk till förfogande för utställningar. Denna ersättning gäller dock endast statliga utställningar. Statens kulturråd har utrett hur staten skulle kunna stödja även kommunal och enskild utställningsverksamhet. Utredningens resultat har presenterats i rapporten Stöd till konstutställningsverksamhet (1979:2). Där konstateras att det finns ett stort behov av att förstärka bildkonstens roll i samhället genom insatser av flera olika slag. Ett första syfte med stödet är att göra det möjligt att införa en utställningsersättning vid utställningar som staten inte har ansvar för.

Visningsersättning

Den ensamrätt att förfoga över ett litterärt eller konstnärligt verk som enligt upphovsrättslagen tillkommer verkets upphovsman är inskränkt i olika avseenden. Sålunda krävs inte upphovsmannens tillstånd för att offentligt visa exemplar av konstverk som har utgivits eller överlåtits av upphovsmannen. Konstnärernas riksorganisation m. fl. har vid flera tillfällen krävt att ersättning skall utgå även när verk visas på detta sätt vid offentlig förevisning. Riksdagen uttalade sig 1976 för att frågan om sådan ersättning, s. k. visningsersättning, skulle studeras ingående i syfte att klarlägga möjligheterna att konstruera ett system som ger bildkonstnärerna ersättning för att verk som inte längre är i upphovsmannens ägo visas offentligt. I arbetet med denna fråga borde dess samband med frågorna om konstnärernas upphovsrätt och förhandlingsrätt beaktas.

Regeringen tillkallade 1977 en särskild utredare med uppgift att klarlägga frågor som rör visningsersättning.

Utredningen om visningsersättning har i mars 1981 lagt fram sitt betänkande (Ds U 1981:3) Visningsersättning åt bildkonstnärer. Utredningen föreslår att ett system med visningsersättning åt bildkonstnärer snarast möjligt införs. Enligt utredningen bör ersättningen omfatta konstverk som förvärvats av staten, kommunerna och landstingskommunerna samt vissa museer. Utredningen har inte funnit det möjligt att föreslå ett ersättningssystem som grundar sig på vad som faktiskt visas offentligt. Ersättningen bör i stället beräknas enligt ett starkt förenklat system, som huvudsakligen bygger på förvärvet av konst. Enligt utredningen bör de medel som beräknas genom visningsersättning förvaltas av en särskild fond, Sveriges bildkonstnärsfond. För finansiering av reformen föreslås att de medel som den nuvarande konstnärsnämnden har för sin verksamhet när det gäller bild- och formkonst – f. n. 14 milj. kr. – förs över till den nya fonden.

Utskottet

Regeringens förslag i fråga om biblioteksersättningens grundbelopp

innebär att de belopp av statsmedel som förs över till författarfonden den 1 januari 1981 skall höjas på följande sätt. Beloppen för originalverk höjs från 30 till 32 öre för hemlån och från 120 till 128 öre för referensexemplar och beloppen för översatta verk från 15 till 16 öre för hemlån och från 60 till 64 öre för referensexemplar. Det förutsätts att det skall ankomma på regeringen att efter överläggningar med berörda upphovsmannaorganisationer besluta om reglerna för fördelningen av det totalbelopp som tillförs författarfonden.

I motion 960 (vpk) yrkas på en ökning av grundbeloppet för svenskt originalverk till 35 öre. I propositionen uttalar föredragande statsrådet att han trots det rådande ekonomiska läget funnit det motiverat att åstadkomma en uppräkning av biblioteksersättningen för nästa år. Samtidigt betonas att denna uppräkning möjliggjorts genom omprioriteringar inom kultursektorn. Utskottet kan inte tillstyrka någon höjning av ersättningsbeloppens storlek utöver vad som föreslagits i propositionen. Utskottet avstyrker alltså yrkande 1 i motion 960 och därmed också yrkande 2 om en höjning av anslaget med 1 milj. kr. utöver det belopp som föreslagits i propositionen.

Enligt motion 960 bör riksdagen också begära att regeringen utarbetar en plan för att till år 1985 återställa biblioteksersättningens värde till den nivå ersättningen hade 1975 (yrkande 3). Motionärerna utgår i sin argumentering från de förslag för en justering av biblioteksersättningens grundbelopp i takt med den allmänna inkomstutvecklingen som förts fram av styrelsen för Sveriges författarfond och som stötts av KLYS.

Med hänvisning till beräkningar över biblioteksersättningens sjunkande reella värde hävdas i motion 949 (s) att samhället bör ta ansvar för en bibehållen realnivå på ersättningar och ersättningsbetonade bidrag som utgår till kulturarbetare för utnyttjande av deras verk. Det tillkännagivande till regeringen som begärs i motionen avser också ett uttalande om att anslagsmedlen bör förstärkas så att de institutioner som förvaltar ersättningarna (motsv.) kan erlägga socialförsäkringsavgifter på utgående beskattade ersättningar och bidrag.

Motionen innehåller även principiella synpunkter på kulturarbetarnas ställning och ekonomiska villkor. Riksdagen bör enligt motionärernas mening begära att regeringen skyndsamt lägger fram förslag angående utställnings- och s. k. visningsersättning.

Vad först gäller frågan om storleken på utgående ersättningar har denna ett samband med de upphovsrättsliga reglerna och frågan om förhandlingsrätt för upphovsmännen till litterära och konstnärliga verk. I propositionen om den statliga kulturpolitiken 3 (prop. 1975/76:135) behandlades önskemål om att upphovsrättslagen skulle ändras så att där anges att upphovsmännen har rätt till ersättning för att deras verk lånas ut från biblioteken. En sådan lagfäst biblioteksersättning skulle ge dem rätt att förhandla om

ersättningens storlek. Några förändringar av biblioteksersättningens karaktär förordades emellertid inte i propositionen, bl. a. med hänsyn till den då förestående översynen av upphovsrättslagstiftningen. Kulturutskottet hade i sin behandling av nämnda proposition att ta ställning till ett motionsyrkande om förhandlingsrätt för kulturskaparna. Detta behandlade utskottet i samband med motioner om visningsersättning. Utskottets och riksdagens ställningstagande i hithörande frågor (KrU 1975/76:35, rskr 1975/76:355) utmynnade i ett uttalande till regeringen om att frågan om visningsersättning borde studeras ingående, varvid även frågorna om konstnärernas upphovsrätt och förhandlingsrätt borde beaktas.

Som tidigare redovisats har utredningen om visningsersättning nyligen lagt fram sitt betänkande. Utredningen föreslår att ett system med visningsersättning åt bildkonstnärer införs snarast möjligt. I betänkandet redogör utredningen för gällande regler om upphovsrätt och rätt till fotografisk bild och hänvisar till att lagstiftningen om upphovsrätt och fotografirätt f. n. ses över av upphovsrättsutredningen. Särskilt framhålls att regeringen till sistnämnda utredning för övervägande överlämnat en skrivelse från KLYS om förhandlingsrätt för upphovsmännens organisationer.

Utskottet vill med anledning av motionerna 949 och 960 erinra om att biblioteksersättningens grundbelopp höjts varje år under perioden 1976–1980 och vid riksdagens bifall till propositionen kommer att höjas även 1981. Utskottet anser det angeläget att ersättningarna till kulturarbetarna följer den allmänna löneutvecklingen i samhället men finner det inte möjligt för staten att utfärda garantier i detta avseende.

Utskottet avstyrker motion 960 om en planmässig ökning av biblioteksersättningens grundbelopp fr. o. m. budgetåret 1982/83.

Vad därefter beträffar de problem på skatte- och avgiftsområdet som tas upp i motion 949 kan utskottet inte finna annat än att de omfattas av det utredningsarbete som pågår inom kulturskattekommittén. Som framgår av direktiven, vilka i nu aktuella delar återgivits i det föregående, ingår det i kommitténs omfattande utredningsuppdrag att – bl. a. mot bakgrunden av förslag från KLYS – söka finna lösningar på de olika problem som är förknippade med att de fria kulturarbetarna i skatte- och avgiftshänseende betraktas som rörelseidkare. Kommittén bör också överväga huruvida skyldigheten att erlägga egenavgifter i ökad omfattning kan läggas över på uppdragsgivarna. Utskottet förutsätter att de problem som aktualiserats i motionen kommer att belysas och prövas av kommittén. Några preciseringar av direktiven erfordras enligt utskottets bedömning inte för att så skall bli fallet.

Enligt motion 949 bör riksdagen begära att regeringen skyndsamt lägger fram förslag angående utställningsersättning och visningsersättning. Föredragande statsrådet har i budgetpropositionen uttalat att han anser att

ställningstagande till dessa båda ersättningsfrågor bör ske samtidigt. Utskottet noterar med tillfredsställelse att förutsättningar för en snar behandling nu föreligger sedan utredningen om visningsersättning som tidigare nämnts nyligen presenterat sina förslag. Någon särskild begäran av riksdagen om skyndsam behandling finner utskottet inte erforderlig.

Med hänsyn till vad utskottet anfört avstyrker utskottet motion 949 om ett tillkännagivande till regeringen angående ersättningar till kulturarbetare för utnyttjande av deras verk.

Motion 1261 (c) avser huvudsakligen stödet till bildkonstnärer, vilket motionärerna finner alltför splittrat. Enligt motionärernas uppfattning behövs en översyn av organisationen för handhavandet av det statliga stödet.

Det direkta statliga stödet till denna konstnärsgrupp består dels av konstnärsbidrag och projektbidrag, dels av inkomstgarantier för konstnärer. Konstnärsbidrag och projektbidrag fördelas av konstnärsnämnden. Innehavare av inkomstgaranti utses av regeringen efter förslag av konstnärsnämnden.

Utskottet vill med anledning av yrkandet om en översyn av de organisatoriska förhållandena först erinra om att hithörande frågor vad beträffar såväl stöd till bildkonstnärer som till andra grupper inom kulturområdet ingående övervägdes i samband med de kulturpolitiska reformerna under 1970-talet. De frågor motionärerna främst inriktat sig på behandlades av riksdagen våren 1976 då beslut fattades om bl. a. inrättande av konstnärsnämnden. Vidare bör nämnas att statskontoret i september 1980 fått regeringens uppdrag att se över konstnärsnämndens administrativa rutiner och former för handläggningen av bidragsärenden. Resultatet av denna översyn beräknas föreligga i juni 1981. Utskottet vill också peka på att förslaget om visningsersättning åt bildkonstnärer, om det genomförs enligt utredningens intentioner, förutsätter inrättande av en bildkonstnärsfond som avses överta den del av konstnärsnämndens verksamhet som avser bild- och formkonst.

Statliga åtgärder inriktas också på att öka de konstnärliga insatserna i samhällsmiljön. Bl. a. anvisas särskilda medel till förvärv av konst för statens byggnader m. m. Vidare utgår statligt stöd till verksamhet i olika former som syftar till att främja intresset för bildkonst. Nu berörda insatser görs via ett stort antal institutioner. Att så är fallet kan förutsättas främja variation och mångfald inom det konstnärliga området. Det ligger också i linje med det kulturpolitiska målet att decentralisera kulturlivet och med motionärernas önskemål om spridning av stödet.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet inte att det är motiverat att riksdagen begär någon översyn av organisationen av det statliga stödet till konstnärerna, varför motion 1261 avstyrks.

I motion 1864 (m) förordas genomgripande förändringar av det statliga

stödet på kulturområdet. Motionärerna anser att betydande problem uppkommit genom att alla nu förekommande stödformer är selektiva. De uttalar sig för stöd av generell natur och anser att syftet bör vara att på längre sikt i så hög grad som möjligt frikoppla kulturen från statlig och annan offentlig finansiering. Enligt yrkande 1 i motionen bör riksdagen hos regeringen begära förslag om att det nuvarande litteratur- och tidskriftsstödet omvandlas till en nedsättning av mervärdeskatten för böcker och tidskrifter.

Statligt litteraturstöd infördes budgetåret 1975/76. Det system som då valdes för stödets utformning byggde på ett omfattande utredningsmaterial som lagts fram av 1968 års litteraturutredning. I betänkandet (SOU 1974:5) Boken redovisade utredningen bl. a. sina överväganden beträffande en eventuell momsbefrielse för bokbranschen och konstaterade därvid att ett stöd som relaterades till omsättningens storlek skulle komma att till största delen tillfalla den redan lättsålda litteraturen och inte främja de delar av utgivningen som verkligen behövde ett stöd. Utredningen avvisade tanken på att befria böcker från mervärdeskatt med den huvudmotiveringen att inte ens betydande belopp kunde garantera kulturpolitiskt positiva effekter, dvs. främja en mångsidig bokutgivning med bredd och kvalitet.

Frågan om formerna för ett statligt litteraturstöd fick en ingående behandling då riksdagen tog ställning till det förslag härom som presenterades i propositionen om den statliga kulturpolitiken 2 (prop. 1975:20, KrU 1975:12, rskr 1975:201). Därvid kom frågan om graden av selektivitet i de olika stödformerna i förgrunden. De försöksvis tillämpade stödformer för olika kategorier av litteratur som riksdagsbeslutet ledde till analyserades och utvärderades sedan det varit i funktion ett par år. Den analys av litteraturstödets effekter och prövning av stödformerna som presenterades i betänkandet (Ds U 1977:14) Statligt litteraturstöd föranledde emellertid inte några mer genomgripande förändringar av litteraturstödet (prop. 1977/78:99, KrU 1977/78:22, rskr 1977/78:274). F. n. studeras litteraturstödets effekter på prisutvecklingen av 1980 års bokbranschutredning, medan en mer allmän utvärdering av stödordningarna görs av statens kulturråd.

Vad beträffar befrielse från mervärdeskatt för kulturtidskrifter övervägdes denna fråga av 1976 års kulturtidskriftsutredning. I överensstämmelse med utredningens förslag förordades inte någon generell befrielse från mervärdeskatt för sådana tidskrifter i proposition 1976/77:82 om stöd till kulturtidskrifter. Riksdagen biföll propositionen i alla delar (KrU 1976/77:38, rskr 1976/77:219).

Inriktningen och formerna för det statliga litteraturstödet har således prövats av statsmakterna vid två tillfällen under 1970-talet, medan formerna för stödet till kulturtidskrifter behandlades senast 1977. I dessa sammanhang har frågan om mervärdeskatt på böcker resp. kulturtidskrifter uppmärksammats. Utskottet anser inte att vad som anförts i motion

1864 ger riksdagen anledning att från kulturpolitiska utgångspunkter begära förslag från regeringen om radikalt ändrade former för det statliga litteratur- och tidskriftsstödet. Med det anförda avstyrker utskottet yrkande 1 i motion 1864.

I samma motion föreslås att en granskning görs av de statliga stödinsatserna på kulturområdet (yrkande 2). Den förordade granskningen bör enligt motionen innefatta en noggrann utvärdering och omprövning av kulturrådets verksamhet sedan rådets tillkomst 1974.

Med anledning av detta yrkande vill utskottet upplysa om att kulturrådet påbörjat en intern översyn av rådets organisation. Översynen avser att belysa bl. a. effektiviteten i rådets arbete, budgetprocessen samt rådets organisation med avseende på såväl förtroendemannasidan som kansliorganisationen.

Vidare bör uppmärksammas den kontinuerliga utvärdering och uppföljning av de statliga stödinsatserna på kulturområdet som sker inom bl. a. kulturrådet. Som exempel kan nämnas rådets rapporter om stödet till kulturprogram inom föreningslivet och om statsbidrag för experiment och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer samt de tidigare nämnda analyserna och utvärderingarna av litteraturstödet.

Utskottet förutsätter att en granskning av de statliga stödinsatsernas effekter fortlöpande sker utan särskilda påpekanden från riksdagens sida. Med hänsyn härtill och till nämnda översyn av kulturrådets organisation avstyrker utskottet yrkande 2 i motion 1864.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:960 yrkande 1 godkänner vad i propositionen anförts om biblioteksersättningens grundbelopp,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:960 yrkande 2 till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 34 279 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motion 1980/81:960 yrkande 3 om en plan för återställande av biblioteksersättningens värde och motion 1980/81:949 om ersättningen till kulturarbetare för utnyttjande av deras verk,
4. att riksdagen avslår motion 1980/81:1261 om det statliga stödet till konstnärer,
5. att riksdagen avslår motion 1980/81:1864 om det statliga stödet på kulturområdet.

Teater, dans och musik

7. **Bidrag till Svenska riksteatern.** Regeringen har under punkt B 9 (s. 29–32) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Svenska riksteatern för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 81 790 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

20. att riksdagen till Bidrag till Svenska riksteatern för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 84 790 000 kr.

Utskottet

Utskottet, som får erinra om vad utskottet under punkt 3 anfört med anledning av motion 1257, tillstyrker regeringens förslag och avstyrker därmed den i nämnda motion föreslagna anslagshöjningen med 3 000 000 kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 20 till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 81 790 000 kr.

8. **Bidrag till Operan och Dramatiska teatern.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 10 (s. 32–35) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Operan och Dramatiska teatern* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 161 660 000 kr.

9. **Rikskonsertverksamhet.** Regeringen har under punkt B 11 (s. 35–38) föreslagit riksdagen att till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 35 527 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:439 av Per Olof Håkansson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande

fortsatt försöksverksamhet med ett ökat regionalt ansvarstagande och samordning inom musikområdet,

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

18. att riksdagen till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 500 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 37 027 000 kr., varvid anslagsposten 1 skall utgå med 11 111 000 kr.,

1980/81:1856 av Sten Svensson m. fl. (m, c, fp) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om ändrade direktiv till Rikskonserter.

Med anledning av motion 439 har den inom kulturrådet verksamma *utredningen angående den regionala musikplaneringen* inkommit till utskottet med en skrivelse.

Utskottet

Som stöd för det i motion 1257 framförda yrkandet om en anslagshöjning med 1,5 milj. kr. har i motion 1251 uttalats att Rikskonserter har en väl utvecklad musikverksamhet för barn och ungdom och att det finns goda förutsättningar för att ytterligare utveckla denna och därmed öka möjligheterna för barn och ungdom att uppleva olika former av musik. Att verksamheten ofta är inriktad på de små barnen framhåller motionärerna som särskilt viktigt.

Utskottet, som får erinra om vad utskottet under punkt 3 anfört med anledning av motion 1257, kan inte tillstyrka den i denna motion föreslagna höjningen av anslaget till Rikskonserter. Utskottet tillstyrker för nästa budgetår anvisande av det i propositionen föreslagna beloppet 35 527 000 kr.

I propositionen berörs såväl under det anslag som utskottet nu behandlar som under anslaget Regionmusiken en ansökan av kulturrådet om att få genomföra en försöksverksamhet med ökat regionalt musikpolitiskt ansvar, bl. a. i Norrbottens län. Föredragande statsrådet uttalar som sin uppfattning att det är angeläget att ett ökat regionalt ansvarstagande och en ökad regional samordning kommer till stånd på musikområdet. Han anser därför att den föreslagna försöksverksamheten i bl. a. Norrbottens län bör påbörjas. Landstinget i Norrbottens län har förklarat sig berett att ta ett ökat ansvar för den verksamhet som regionmusiken och Rikskonserter bedriver inom regionen. I propositionen förutsätts att Rikskonserter kommer att medverka i försöksverksamheten och att regionmusiken, om försöksverksamheten visar sig ställa krav på ökade insatser i Norrbotten,

beaktar detta inom ramen för sitt totala anslag.

I motion 439 erinras om kulturrådets utredning angående den regionala musikverksamheten, den s. k. regionala musikplaneringen. Motionären anser att det råder oklarhet om inriktningen och kanske än mer om de långsiktiga effekterna av den pågående utredningen och att detta har negativa följder för den aktuella verksamheten. I motionen förutses att det kan uppkomma ett tioårigt vakuum mellan ett system och ett annat. Det uttalas att åtgärder därför måste vidtas för att minska de negativa effekterna, bl. a. för den symfoniska musiken. Särskilt framhålls svårigheterna för den verksamhet som bedrivs av de till Sveriges orkesterföreningars riksförbund anknutna orkestrarna, de s. k. SOR-orkestrarna.

Motionären framhåller vidare att det inte är givet att erfarenheter från det regionaliseringsarbete som bedrivs i ett län kan överföras till ett annat län. Benämningen försöksverksamhet i bl. a. Norrbottens län får därför inte innebära att denna verksamhet skall genomföras och utvärderas innan projekt kan komma till stånd på andra håll. En parallellagd försöksverksamhet är – framhåller motionären – i linje med de kulturpolitiska målen.

I motionen framhålls slutligen att de statliga organen och inte minst kulturrådet bör ges en mera verksam och rörlig roll i syfte att initiera ett aktivt regionalt ansvarstagande. Motionären anser att det pågående arbetet med den regionala musikplaneringen redan i dag bör innehålla ett erforderligt underlag för bedömningar av var rådet i samråd med vederbörande region kan föreslå ytterligare försöksverksamhet.

I ovannämnda skrivelse från utredningen om den regionala musikplaneringen uttalas bl. a. att utredningen finner det angeläget att den regionala samordningen, där det statliga stödet via regionmusiken och Rikskonserter spelar en viktig roll, kan utvecklas steg för steg. Både regionmusiken och Rikskonserter förväntas aktivt medverka till en ökad regionalisering. Även SOR-orkestrarna bör givetvis delta i utformningen av ett sådant regionalpolitiskt program. Utredningen finner inte någon motsättning mellan motionens anda och den som präglar utredningsarbetet i dess nuvarande inriktning.

Utskottet har ingen erinran mot de uttalanden som i propositionen görs om försöksverksamhet med ökat regionalt musikpolitiskt ansvar i bl. a. Norrbottens län. Vad beträffar motion 439 ser utskottet ingen motsättning mellan de uttalanden som görs i denna och vad som sägs i propositionen. Med hänsyn härtill och till vad som anförts i skrivelsen från utredningen om den regionala musikplaneringen anser utskottet det inte behövligt att riksdagen gör det i motion 439 yrkade uttalandet. Utskottet avstyrker därför motionen.

Yrkande 1 i motion 1856 innebär att riksdagen bör göra ett uttalande om ändrade direktiv för Rikskonserter. Av motionstexten framgår att vad som åsyftas är de direktiv som gäller för Rikskonserters fonogramverksamhet.

Av gällande bestämmelser angående dispositionen av förevarande anslag framgår att de medel som finns anvisade under anslagsposten 7. Produktion av fonogram är avsedda som bidrag till Rikskonserters försöksverksamhet med produktion och distribution av fonogram. Produktionen skall främst inriktas på att vara repertoarkompletterande och avse utgivning av svensk musik som är orepresenterad eller ofullständigt representerad på fonogram samt utgivning av fonogram med svenska artister vilkas konstnärskap inte kan anses vara tillräckligt dokumenterat på fonogram.

I nyssnämnda motion betonas att det finns flera mindre fonogrambolag som gör en viktig och vital kulturinsats. Motionärerna framhåller angelägenheten av att Rikskonserter medverkar till att fristående bolag får möjlighet att delta i den fonogramutgivning som måste stimuleras med skattemedel. I detta avseende anknyter motionärerna till ett uttalande i propositionen om att Rikskonserter förutsätts kunna fördela smärre stödbelopp till enskilda fonogramproducenter. Motionärerna vill emellertid också understryka att försiktighet måste iakttas med bidragsgivning och att det inte kan accepteras att likviditetstillskott sätts in i friska företag.

I motionen betonas vikten av att även den musik som inte längre är upphovsrättsligt skyddad ges ut. Det saknas specialdestinerade stödinsatser för skivutgivning av äldre svensk musik av bl. a. Berwald, Söderman, Roman och Kraus. De strävanden att lösa problem av denna art som görs bör uppmuntras av statsmakterna och fullföljas.

Vikten av en effektiv distribution och marknadsföring betonas också i motionen. Rikskonserter har sin stora uppgift i att få ut konsertmusiken till den stora allmänheten, heter det vidare. Rikskonserter bör utan olägenhet kunna göra omläggningar av sin produktionsplan för att bättre kunna uppfylla statens målsättningar på detta område i samarbete med fristående producenter.

Motionärerna anser att direktiven för Rikskonserter bör ses över och ges en sådan utformning att det mera explicit framgår att fonogramutgivningen skall koncentreras på "*svensk* musik som är orepresenterad eller ofullständigt representerad på fonogram och med svenska artister vilkas konstnärskap inte kan anses tillräckligt dokumenterat på fonogram". Av denna formulering synes framgå att vad motionärerna avser är att det starkare än hittills bör betonas att utgivningen skall koncentreras på svensk musik framförd av svenska artister. Omvänt innebär detta att fonogram med utländsk musik enligt motionärernas uppfattning bör ingå i Rikskonserters fonogramutgivning endast i speciella fall och alltså i betydligt mindre omfattning än hittills.

Utskottet anser att gällande direktiv möjligen kan tolkas något olika såvitt gäller frågorna om i vilken omfattning fonogramutgivningen bör få omfatta inspelningar av utländsk musik och inspelningar med utländska

artister men att de sammanfattningsvis bör anses ge uttryck åt en uppfattning som ligger nära motionärernas. Någon särskild hänvändelse till regeringen om ändring i direktiven anser utskottet inte behövlig. Utskottet avstyrker därför motion 1856 yrkande 1.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 18 till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 35 527 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1980/81:439 om regionalt ansvarstagande och samordning inom musikområdet,
3. att riksdagen avslår motion 1980/81:1856 yrkande 1 om ändrade direktiv för Rikskonserters fonogramutgivning.

10. **Regionmusiken.** Regeringen har under punkt B 12 (s. 38–41) föreslagit riksdagen att till Regionmusiken för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 81 388 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

19. att riksdagen till Regionmusiken för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 84 388 000 kr., varvid anslagsposten 1 skall utgå med 17 428 000 kr.

Utskottet

Den i motion 1257 föreslagna anslagshöjningen motiveras av motionärerna med behovet av ökade möjligheter för barn och ungdom att få uppleva olika former av musik, dvs. på samma sätt som deras i motionen framförda förslag om en höjning av anslaget till Rikskonserter. Utskottet kan i dagens läge inte föreslå någon ökning av den i propositionen föreslagna medelsanvisningen. Utskottet hänvisar till vad utskottet med anledning av motion 1257 anfört under punkt 3. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen och avstyrker motion 1257 yrkande 19.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 19 till *Regionmusiken* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 81 388 000 kr.

11. **Regionmusiken: Inköp av musikinstrument.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 13 (s. 41–42) och hemställer

att riksdagen till *Regionmusiken: Inköp av musikinstrument* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 840 000 kr.

12. **Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.** Regeringen har under punkt B 14 (s. 42–45) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 163 143 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

21. att riksdagen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 830 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 164 973 000 kr.,

1980/81:1656 av Georg Andersson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar att 10 grundbelopp anvisas till en ny länsteater i Gävleborgs län,

1980/81:1658 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1656 – såvitt nu är i fråga yrkas

3. att riksdagen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa 581 000 kr. utöver regeringens förslag.

Utskottet

Av propositionen framgår att kulturrådet i sin anslagsframställning för nästa budgetår föreslagit att medel beräknas bl. a. till en planerad ny länsteater i Gävleborgs län. I propositionen har emellertid uttalats att det inte finns utrymme att öka antalet grundbelopp för budgetåret 1981/82 och att det därför inte är möjligt att föra in en ny teaterinstitution i nämnda län i statsbidragssystemet. Föredragande statsrådet anmäler emellertid sin avsikt att i annat sammanhang föreslå regeringen att uppdra åt kulturrådet att i samband med anslagsframställningen för budgetåret 1982/83 redovisa om det är motiverat att inom ramen för ett oförändrat antal grundbelopp göra en annan fördelning mellan institutionerna och om det därvid skulle kunna bli möjligt att ge grundbidrag till en ny institution i Gävleborgs län.

Förslag om medelsanvisning till den planerade nya Gävleborgsteatern har framförts även i motion 1656 med följdyrkande i fråga om anslagsbe-

loppet i motion 1658. I den första av dessa båda motioner framhålls att ett mycket omfattande och kostnadskrävande planeringsarbete genomförts. I detta har ingått att försäkra sig om att teatern garanteras ändamålsenliga och funktionella produktionslokaler och rimliga arbetsvillkor. All planering har skett i samförstånd och i nära kontakt med statliga myndigheter och departement.

Den i motion 1257 föreslagna anslagshöjningen med 1 830 000 kr. har i motion 1251 motiverats med att det finns starka skäl att skapa ytterligare utrymme för teater för barn och ungdom. Motionärerna anger som målsättning att alla barn i förskole- och skolåldern skall få uppleva en teaterföreställning per termin. Anslagsförstärkningen förutsätts bli utnyttjad till 30 nya grundbelopp främst avsedda för mindre institutioner.

De förslag om anslagshöjningar som förts fram i motion 1257 gäller sammanlagt betydande belopp. Utskottet har i det föregående under punkt 3 gett uttryck åt sin uppfattning om möjligheterna att i nuvarande ekonomiska läge tillgodose motionärernas önskemål. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion 1257 yrkande 21.

Av samma skäl avstyrker utskottet de motionsförslag som gäller en länsteater i Gävleborgs län, nämligen motion 1656 och yrkande 3 i motion 1658.

Vad beträffar det i propositionen antydda uppdraget till kulturrådet att undersöka möjligheten att inom ramen för ett oförändrat antal grundbelopp bereda plats även för en ny teater i Gävle finner utskottet inte anledning att göra något annat uttalande än att det i detta som i andra sammanhang finns anledning att pröva hur statens insatser bör fördelas för att bäst komma till nytta.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande frågan om en ökning av medelsanvisningen med hänsyn till behovet av teater för barn och ungdom avslår motion 1980/81:1257 yrkande 21 såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen beträffande frågan om statsbidrag till en ny länsteater i Gävle avslår motionerna 1980/81:1656 och 1980/81:1658 yrkande 3, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga,
3. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motionerna 1980/81:1257 yrkande 21 och 1980/81:1658 yrkande 3, båda yrkandena såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 163 143 000 kr.

13. **Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper.** Regeringen har under punkt B 15 (s. 45–50) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fria teater-,

dans- och musikgrupper för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 18 385 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

22. att riksdagen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 2 500 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 20 885 000 kr.,

1980/81:1268 av Grethe Lundblad m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen uttalar att vid fördelningen av det i årets budget utökade anslaget till fria teatergrupper den framtida verksamheten vid Skånska teatern måtte säkras,

1980/81:1275 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen under Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 11 125 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

I propositionen betonas att de fria grupperna har stor betydelse för den konstnärliga utvecklingen och förnyelsen på teaterns, dansens och musikens område och att de spelar en stor roll när det gäller att nå ut med ett levande kulturutbud över hela landet och när det gäller verksamhet för barn och andra kulturellt eftersatta grupper. Samtidigt konstateras att ett av kulturrådet framlagt och i propositionen redovisat reformförslag beträffande stödet till de fria grupperna innebär så stora anspråk på statsmedel att det inte kunnat läggas till grund för åtgärder på området. Däremot har det ansetts möjligt med en utbyggnad av stödet till de fria grupperna i dess nuvarande form. För nästa budgetår föreslås sålunda en anslagsökning med 2,5 milj. kr. Denna ökning är avsedd för grupper vilkas verksamhet kan bedömas vara av stort konstnärligt eller kulturpolitiskt värde. Det betonas att bidragsgivningen även i övrigt särskilt bör inriktas mot sådana grupper så att de kan få bättre ekonomiska villkor för sin verksamhet än f. n.

I motion 1275 (vpk) uttalas att det förslag om ett nytt statsbidragssystem för de fria grupperna som kulturrådet lagt fram bör genomföras. Förevarande anslag bör därför höjas med 11 125 000 kr. över regeringens förslag. Motionärerna gör också invändningar mot det nyss redovisade uttalandet i propositionen om inriktningen av bidragsgivningen och betonar att just bredden i stödet innebär att förutsättningar skapas för ett stort konstnärligt

och framför allt kulturpolitiskt värde. Det går inte, säger motionärerna, att ta bort basen, mångfalden, och enbart satsa på de grupper som för tillfället haft stora och omskrivna konstnärliga framgångar.

Utskottet delar den i propositionen uttalade uppfattningen att det i nuvarande ekonomiska läge inte är möjligt att lägga kulturrådets förslag till nytt statsbidragssystem för de fria grupperna till grund för åtgärder. Utskottet avstyrker därför motion 1275 yrkande 1.

Det i motion 1257 (s) framförda yrkandet om en anslagshöjning med 2,5 milj. kr. är liksom de övriga yrkandena i denna motion som gäller teateranslagen motiverat med önskemålet om att öka möjligheterna för barn och ungdom att få tillgång till teater. Utskottet har härvidlag samma uppfattning som i fråga om yrkanden i motionen som utskottet redan behandlat, först under punkt 3 i detta betänkande. Utskottet anser det inte möjligt att tillstyrka någon anslagshöjning utöver den som föreslagits i propositionen. Utskottet avstyrker därför motion 1257 yrkande 22.

Utskottet har ingen erinran mot vad som anförts om inriktningen av den framtida bidragsgivningen.

I fråga om det för nästa budgetår föreslagna anslaget yrkas i motion 1268 (s) att riksdagen skall göra ett uttalande om att anslaget bör fördelas på sådant sätt att den framtida verksamheten vid Skånska teatern säkras. Motionärerna framhåller att denna teater utvecklat en konstnärligt högtstående och samtidigt för stora befolkningsgrupper lättillgänglig teaterverksamhet. Det ekonomiska läget för teatern är emellertid sådant att det finns risk för att den måste läggas ned.

Utskottet anser inte att riksdagen genom ett uttalande om en av de grupper och ensembler som hittills erhållit bidrag ur förevarande anslag bör föregripa bidragsfördelningen för nästa budgetår. Utskottet finner emellertid anledning att i detta sammanhang hänvisa till propositionens, av utskottet biträdda uttalande att bidragsgivningen bör inriktas på grupper vilkas verksamhet kan bedömas vara av stort konstnärligt eller kulturpolitiskt värde. Med det nu anförda avstyrker utskottet motion 1268.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motionerna 1980/81:1257 yrkande 22 och 1980/81:1275 yrkande 1 till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 18 385 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1980/81:1268.

14. **Bidrag till Musikaliska akademien m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 16–B 18 (s. 50–59) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Musikaliska akademien* för budget-

året 1981/82 anvisar ett anslag av 1 454 000 kr.,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna de mellan staten och Musikaliska akademien, Stiftelsen Musikhistoriska museet och Svenskt musikhistoriskt arkiv träffade avtalen i vad de innebär ekonomiska åtaganden för staten,
3. att riksdagen godkänner de riktlinjer för organisationen av den nya myndigheten statens musiksamlingar som förordats i proposition 1980/81:100,
4. att riksdagen till *Statens musiksamlingar: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 8 439 000 kr.,
5. att riksdagen till *Statens musiksamlingar: Bokinköp, utställningar samt underhåll och ökande av samlingarna* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 720 000 kr.

15. **Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet.** Regeringen har under punkt B 19 (s. 59–62) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 7 814 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:1658 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1657 – såvitt nu är i fråga yrkas

4. att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa 1 000 000 kr. utöver regeringens förslag, varvid delposten 7 skall utgöra 1 431 000 kr.,

1980/81:1664 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet, Arrangerande musikföreningar, anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 2 000 000 kr. förhöjt belopp,
2. att riksdagen uttalar att Kontaktnätet skall erkännas och i bidragssammanhang behandlas som såväl kultur- som ungdomsorganisation.

Utskottet

Förslaget i propositionen innebär bl. a. att medel beräknas till en höjning av anslagsposten 6. Arrangerande musikföreningar med 87 000 kr. till 1 327 000 kr., medan under anslagsposten 7. Teater- och musikorganisationer m. m. beräknas en oförändrad medelsanvisning av 392 000 kr.

I motion 1664 framhålls att jazzmusiken har en stor och intresserad publik i landet. Emellertid har kostnaderna för arrangerande av konserter

ökat kraftigt, och den ökade publiktillströmningen har inte kunnat kompensera detta. Det behövs enligt motionärerna ett ökat statligt stöd, och de föreslår därför en höjning med 2 milj. kr. av medelsanvisningen till arrangerande musikföreningar.

Ett bifall till detta förslag skulle innebära betydligt mer än en fördubbling av anslagsposten 6 vilket utskottet inte kan tillstyrka. Yrkande 1 i motion 1664 avstyrks därför.

Det i samma motion framförda yrkandet om riksorganisationen Kontaktnätet för icke-kommersiell kultur förelåg även i en motion förra året. Det avstyrktes då av utskottet och avslogs av riksdagen. Utskottet kan inte dela motionärernas uppfattning att organisationen, som nu erhåller bidrag som ungdomsorganisation, i bidragssammanhang också bör behandlas som kulturorganisation. Utskottet avstyrker även yrkande 2 i motion 1664.

Den i yrkande 4 i motion 1658 föreslagna anslagshöjningen motiveras i motion 1657 med behovet av ökade medel till s. k. arbetarspel. Motionärerna betonar det stora värdet av dessa spel. De leder ofta till ett kulturellt och socialt uppvaknande för de deltagande och har många gånger föregåtts av ett omfattande forskningsarbete kring bygdens och arbetets historia.

Motionärerna nämner att kulturrådet tidigare kunnat ge vissa bidrag till arbetarspel ur anslagsposten Experiment och utvecklingsarbete under anslaget Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer. Eftersom det i budgetpropositionen föreslås att denna anslagspost skall upphöra anser motionärerna att särskilda medel nu bör anvisas för ändamålet.

Med anledning av detta yrkande får utskottet erinra om att det i proposition 1980/81:127 om folkbildning m. m. förutsatts att de syften som legat till grund för bidraget till experiment och utvecklingsarbete skall beaktas inom ramen för den bidragsgivning som föreslås i denna proposition. Därmed åsyftas bidrag ur den i propositionen föreslagna anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet i folkbildningen m. m. Denna post ingår i det i propositionen föreslagna anslaget Bidrag till folkbildning. Med hänvisning till det nu sagda avstyrker utskottet motion 1658 yrkande 4.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Arrangerande musikföreningar avslår motion 1980/81:1664 yrkande 1 såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Teater- och musikorganisationer m. m. avslår motion 1980/81:1658 yrkande 4 såvitt nu är i fråga,
3. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motionerna 1980/81:1658 yrkande 4 och 1980/81:1664 yrkande 1, båda yrkandena såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet*

för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 7 814 000 kr.,

4. att riksdagen avslår motion 1980/81:1664 yrkande 2.

Film

16. **Statens biografbyrå.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 20 (s. 63–64) och hemställer

att riksdagen till *Statens biografbyrå* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 2 295 000 kr.

17. **Filmstöd.** Regeringen har under punkt B 21 (s. 65–70) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att säga upp 1963 års filmavtal om regeringen bedömer det erforderligt,

2. till Filmstöd för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 24 229 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:844 av Per Stenmarck (m) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:842 – yrkas att riksdagen anhåller att regeringen lägger fram förslag om nedläggning av statens ungdomsråd och barnfilmrådet.

(Den del av motionens yrkande som gäller statens ungdomsråd behandlas i betänkandet KrU 1980/81:25.)

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

7. att riksdagen till Filmstöd för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 000 000 kr. (200 000 + 400 000 + 400 000) förhöjt reservationsanslag av 25 229 000 kr., varvid posten 4 skall utgå med 1 000 000 kr., posten 5 med 1 360 000 kr. samt att den nya anslagsposten avseende bidrag till Konstnärsnämnden förs upp med 1 400 000 kr.

Utskottet

År 1977 inleddes inom utbildningsdepartementet en översyn av den statliga filmpolitiken. En filmpolitisk beredning har vidare tillkallats för att delta i beredningen av vissa filmpolitiska frågor, främst sådana som aktualiseras i anslutning till att 1963 års filmavtal löper ut den 30 juni 1983.

Enligt nuvarande regler förlängs avtalsperioden automatiskt med fem år om inte avtalet sägs upp senast två år före utgången av avtalstiden. Det framgår av propositionen att vissa kontakter i avtalsfrågan under hösten 1980 ägt rum mellan företrädare för utbildningsdepartementet och filmbranschen. Enligt vad utskottet erfarit har ett konkret förhandlingsarbete nyligen påbörjats. I propositionen förklarar sig föredragande statsrådet ha för avsikt att, för den händelse förhandlingarna inte kan fullföljas i sådan tid att resultatet kan anmälas till riksdagen under riksmötet 1980/81, föreslå regeringen att nu gällande filmavtal sägs upp före utgången av juni 1981. Ett bemyndigande till regeringen att säga upp 1963 års filmavtal om regeringen bedömer det erforderligt begärs i propositionen. Utskottet har ingen erinran mot att riksdagen ger regeringen ett sådant bemyndigande.

Många organisatoriska frågor inom filmområdet är beroende av förhandlingarna mellan staten och filmbranschen, bland dem barnfilmfrågor. I avvaktan på att förhandlingarna slutförs och att de förslag som föranleds av förhandlingarna lagts fram för riksdagen beräknas i propositionen ett oförändrat statsbidrag på 800 000 kr. till barnfilmrådets verksamhet. Föredragande statsrådet erinrar i samband härmed om att han i sin anmälan till proposition 1980/81:20 om besparingar i statsverksamheten, m. m., gav uttryck för uppfattningen att barnfilmrådet borde upphöra och att ansvaret för barnfilmfrågor borde överföras till andra organ.

Utskottet framförde i betänkandet KrU 1980/81:13 sina synpunkter på detta uttalande och förutsatte därvid att uppgifts- och ansvarsfördelningen för barnfilmen skulle övervägas av den filmpolitiska beredningen. Det kan nu konstateras att förslaget i budgetpropositionen innefattar statsbidrag till barnfilmrådets verksamhet även för budgetåret 1981/82 och att regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om bl. a. barnfilmrådet. I detta läge finns inte anledning för riksdagen att göra något särskilt uttalande om barnfilmrådet. Utskottet avstyrker alltså motion 844 (m) i vad den avser en anhållan härom.

I budgetpropositionen föreslås inte obetydliga resursförstärkningar för barnfilmen. Sålunda förordas att bidraget till Svenska filminstitutet för produktion av film ökas med 400 000 kr. Ökningen anges gälla den del av statsbidraget som är avsedd för produktion av kortfilm, företrädesvis för barn. Därjämte beräknas medel för en ökning av bidraget till Filminstitutet för import och distribution av barnfilm med 200 000 kr. Vidare bör enligt propositionen de medel (1 965 000 kr.) för försöksverksamhet med projektbidrag till produktion av film som fördelas av konstnärsnämnden och som f. n. anvisas under anslaget Bidrag till konstnärer m. m. flyttas över till anslaget Filmstöd och för nästa budgetår ökas med 400 000 kr. Föredragande statsrådet anser att ökningen i sin helhet bör användas för produktion av barnfilm och uttalar i anslutning härtill att det sammanlagda bidragsbeloppet för produktion av barnfilm nästa budgetår inte bör understiga 1 milj. kr.

Den i motion 1257 (s) föreslagna ytterligare anslagshöjningen med 1 milj. kr. motiveras med att tillgången på kvalitativt högtstående filmer för barn är alltför begränsad. En förstärkning av stödet till såväl produktion som import av film bör därför ske. Av höjningen avses 400 000 kr. utgå till konstnärsnämnden för produktion av barnfilm, 200 000 kr. till barnfilmrådet och 400 000 kr. för visning av barnfilm.

Enligt utskottets bedömning innebär förslaget i propositionen en klar prioritering av barnfilmområdet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker – med erinran om vad utskottet under punkt 3 i detta betänkande anfört med anledning av motion 1257 – den i denna motion föreslagna anslagshöjningen med 1 000 000 kr.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att säga upp 1963 års filmavtal om regeringen bedömer det erforderligt.
2. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 7 till *Filmstöd* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 24 229 000 kr..
3. att riksdagen avslår motion 1980/81:844 i den del motionen gäller barnfilmrådet.

Dagspress och tidskrifter

18. **Stöd till kulturtidskrifter.** Regeringen har under punkt B 26 (s. 100–101) föreslagit riksdagen att

1. godkänna den i propositionen förordade ändringen av grunderna för stödet till kulturtidskrifter.

2. till Stöd till kulturtidskrifter för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 8 264 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

9. att riksdagen till Stöd till kulturtidskrifter för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 200 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 8 464 000 kr.

Utskottet

Den i propositionen angivna ändringen av grunderna för stödet till kulturtidskrifter innebär att stöd till barntidskrifter på invandrarspråk i fortsättningen skall kunna beviljas ur förevarande anslag. Utskottet har

ingen erinran häremot och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Det i motion 1257 framförda yrkandet om en anslagshöjning med 200 000 kr. motiveras i motion 1251 med att det finns angelägna behov att tillgodose också i vad gäller tidskrifter som vänder sig till barn och ungdom.

Utskottet hänvisar till vad utskottet i det föregående under punkt 3 anfört om möjligheten att tillgodose de många yrkanden om anslagshöjningar som framförts i motion 1257. Utskottet kan inte tillstyrka någon ändring i den i propositionen föreslagna medelsanvisningen och avstyrker därför motion 1257 yrkande 9.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner den i proposition 1980/81:100 förordade ändringen av grunderna för stödet till kulturtidskrifter.
2. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 9 till *Stöd till kulturtidskrifter* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 8 264 000 kr.

Litteratur och folkbibliotek

19. **Litteraturstöd.** Regeringen har under punkt B 28 (s. 104–108) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen förordats angående stöd till översättning av svensk barn- och ungdomslitteratur,
2. bemyndiga regeringen att förlänga avtalet med Stiftelsen Litteraturfrämjandet om utgivning av prisbilliga barn- och ungdomsböcker med två år,
3. till Litteraturstöd för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 25 678 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

8. att riksdagen till Litteraturstöd för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 200 000 kr. (400 000 + 100 000 + 200 000 + 500 000) förhöjt reservationsanslag, varvid posten 1 skall utgå med 17 794 000 kr., posten 5 med 400 000 kr. samt posten 6 med 6 045 000 kr.,

1980/81:1265 av Carl-Henrik Hermansson (vpk) och Eva Hjelmström

(vpk) vari yrkas att riksdagen för budgetåret 1981/82 till Litteraturstöd anvisar 1 500 000 kr. utöver regeringens förslag avseende stöd till utgivning och lagerhållning av klassisk litteratur sammanhållen i serier, ett svenskt klassikerbibliotek,

1980/81:1660 av Gunnar Björk i Gävle (c) och Pär Granstedt (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att kulturrådet får fullfölja verksamheten med läsfrämjande verksamhet bland barn och ungdom.

Ur detta anslag bestrids dels kostnaderna för statligt stöd till utgivning av olika kategorier av litteratur, däribland barn- och ungdomslitteratur och litteratur på invandrar- och minoritetsspråk, dels kostnaderna för en rad andra stödåtgärder på litteraturområdet, däribland utgivning och distribution av prisbillig kvalitetslitteratur, En bok för alla, och massmarknadsutgivning av kvalitetslitteratur för barn och ungdom. Utgivningen av En bok för alla sköts av Stiftelsen Litteraturfrämjandet enligt ett efter riksdagens bemyndigande mellan regeringen och stiftelsen träffat avtal. Även utgivningen av kvalitetslitteratur för barn och ungdom regleras av ett avtal med Litteraturfrämjandet vars giltighetstid nu i propositionen föreslås förlängd med två år.

Utskottet

Kulturrådet har påtalat att det råder stor brist på barnböcker på flera invandrarspråk och framhållit att det är svårt att importera böcker från vissa invandrarländer och även att få fram en tillräcklig egenproduktion från resp. invandrargrupper. Rådet har därför föreslagit att medel från stödordningen Barn- och ungdomslitteratur delvis får användas till utgivning av översättningar av lämpliga svenska barnböcker. Föredragande statsrådet har anslutit sig till denna tanke, och i propositionen föreslås därför att riksdagens godkännande av denna medelsdisposition inhämtas. Utskottet tillstyrker att riksdagen lämnar det begärda godkännandet.

Utskottet tillstyrker också att riksdagen bemyndigar regeringen att med två år förlänga avtalet med Stiftelsen Litteraturfrämjandet om utgivning av prisbilliga barn- och ungdomsböcker.

Till stöd för det i motion 1257 framförda yrkandet om en höjning av förevarande anslag med 1 200 000 kr. anförs i motion 1251 att det finns starka skäl att stärka det tryckta ordets ställning. Detta måste ske på olika sätt, bl. a. i förskola och skola, samt genom en kulturpolitik som gör böcker lättare tillgängliga. Motionärerna framhåller att det är fråga om ett arbete på lång sikt och att den sittande biblioteksutredningen härvidlag har betydelsefulla uppgifter. Det mest angelägna i dagens läge är enligt motionen att ytterligare utveckla nuvarande stödformer. Av den föreslagna anslagshöjningen avses 400 000 kr. till förbättring av utgivningsstödet för barn- och ungdomslitteratur, 100 000 kr. till produktion av kvalitetsserier,

500 000 kr. till massmarknadsutgivning av kvalitetslitteratur för barn och ungdom och 200 000 kr. till läsfrämjande åtgärder. För dessa ändamål har inte i propositionen beräknats någon ökning av nuvarande medelsanvisningar.

Även i detta sammanhang får utskottet i fråga om de i motion 1257 föreslagna ökade medelsanvisningarna hänvisa till vad utskottet anfört under punkt 3 i det föregående. Det finns enligt utskottets uppfattning i nuvarande ekonomiska läge inte något utrymme för en höjning av förevarande anslag utöver den höjning med 249 000 kr. som föreslagits i propositionen. Utskottet avstyrker därför motion 1257 yrkande 8.

Det i motion 1265 framförda yrkandet om anvisande av 1 500 000 kr. till stöd till utgivning och lagerhållning av klassisk litteratur sammanhållen i serier, ett svenskt klassikerbibliotek, framfördes även i en motion vid riksmötet 1979/80. Kulturutskottet betonade då vikten av att klassisk litteratur finns tillgänglig men ansåg sig med hänsyn till den nödvändiga återhållsamheten i fråga om utgiftsökningar inte kunna tillstyrka den föreslagna medelsanvisningen (KrU 1979/80:26).

När yrkandet om stöd till ett svenskt klassikerbibliotek nu upprepas i motion 1265 är det med samma motivering som förra året. Motionärerna hänvisar sålunda bl. a. till ett uttalande av litteraturutredningen om att det är "en självklar och angelägen uppgift för samhället att ta till vara och levandegöra äldre tiders litteratur".[1] För att de föreslagna klassikerserierna inte skall försvinna från marknaden lika fort som dagens nyutgivning uttalas i motionen att stödformen bör vara förknippad med villkor om fem års lagerhållning.

Utskottet får med anledning av motionen först erinra om att det i medelsanvisningen till utgivningsstöd för innevarande budgetår ingår ett belopp av 1 900 000 kr. till utgivning av klassiker och att det därutöver under förevarande anslag anvisats 700 000 kr. till utgivning av August Strindbergs samlade verk. Förstnämnda belopp beräknas i propositionen kvarstå oförändrat för nästa budgetår, medan för Strindbergsutgivningen föreslås en höjning till 884 000 kr., varav 100 000 kr. till engångsutgifter för tidigarelagda redaktionella kostnader.

Utskottet har liksom motionärerna den uppfattningen att det är av stor betydelse för ett lands litterära och kulturella liv att den klassiska litteraturen ständigt finns tillgänglig, dvs. både ges ut och hålls i lager. Riksdagen har genom sina beslut om det stöd till utgivning av klassiker som redan nu finns, däri inräknat den påbörjade satsningen på en utgivning av Strindbergs samlade verk, gett uttryck för samma uppfattning. Utskottet har förståelse för önskemålet om en större satsning på klassikerutgivning men kan i dagens läge inte tillstyrka en medelsanvisning för detta ändamål som går utöver vad som föreslagits i propositionen. Utskottet

[1] Litteraturutredningens huvudbetänkande (SOU 1974:5) Boken, s. 310.

avstyrker därför motion 1265. Utskottet vill i detta sammanhang också erinra om att 1980 års bokbranschutredning enligt meddelade direktiv är oförhindrad att också pröva förändringar i litteraturstödet.

Med anledning av beslut vid 1975 års riksdag har under några år bedrivits en försöksverksamhet med läsfrämjande åtgärder bland barn och unga. I motion 1660 betonas att verksamheten gett värdefulla resultat och att den därför bör få fortsätta. Yrkandet i motionen innebär att riksdagen hos regeringen bör begära att kulturrådet får fullfölja verksamheten.

Utskottet får med anledning av motionen nämna dels att medel för ändamålet – som redan framgått i det föregående – ingår i det för nästa budgetår beräknade anslaget, dels att det inom kulturrådet f. n. pågår en utvärdering av verksamheten. Denna utvärdering torde komma att visa att verksamheten med läsfrämjande åtgärder gett goda resultat. Med hänsyn till det nu anförda anser utskottet inte att riksdagen har anledning att göra någon framställning till regeringen om fullföljande av verksamheten. Utskottet avstyrker därför motion 1660.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1980/81:100 förordats angående stöd till översättning av svensk barn- och ungdomslitteratur,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att förlänga avtalet med Stiftelsen Litteraturfrämjandet om utgivning av prisbilliga barn- och ungdomsböcker med två år,
3. att riksdagen beträffande frågan om en i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökad medelsanvisning till de i motion 1980/81:1257 yrkande 8 angivna ändamålen avslår motionsyrkandet såvitt nu är i fråga,
4. att riksdagen beträffande frågan om en särskild medelsanvisning till utgivning och lagerhållning av klassisk litteratur sammanhållen i serier avslår motion 1980/81:1265 såvitt nu är i fråga,
5. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motionerna 1980/81: 1257 yrkande 8 och 1980/81:1265, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Litteraturstöd* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 25 678 000 kr.,
6. att riksdagen avslår motion 1980/81:1660 om läsfrämjande verksamhet.

20. **Bokhandelsstöd.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 29 (s. 108–116) och hemställer

1. att riksdagen godkänner de i proposition 1980/81:100 förordade riktlinjerna för stöd till bokhandel,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Aktiebolaget Seelig & Co om användningen av stödet till Seeligs kompletteringslager i enlighet med vad som förordats i proposition 1980/81:100,
3. att riksdagen till *Bokhandelsstöd* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 2 700 000 kr.

21. **Kreditgarantier till förlag och bokhandel.** Regeringen har under punkt B 30 (s. 116–118) föreslagit riksdagen att

1. medge att statsgaranti för lån till nyetablering av förlag m. m. under budgetåret 1981/82 får beviljas intill ett belopp av 2 000 000 kr.,
2. medge att statsgaranti för lån till bokhandel under budgetåret 1981/82 får beviljas intill ett belopp av 1 500 000 kr.,
3. till Kreditgarantier till förlag och bokhandel för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:730 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen uttalar att statsgaranti till bokförlag även bör omfatta femåriga avskrivningslån intill ett belopp av 3 000 000 kr. särskilt avsett för mindre, kvalitetsinriktade förlag och hemställer hos regeringen om förslag härom.

Utskottet

Vad som anförts och föreslagits under denna punkt i propositionen har inte gett utskottet anledning till erinran.

I motion 730 har uttalats att marknadssituationen för små kvalitetsinriktade förlag i dag är mycket svår. Som följd av bokhandelns ändrade försäljningsformer har dessa förlag under de senaste åren fått se sin bokhandelsförsäljning gå ner på ett närmast katastrofalt sätt. För att trygga en för det svenska kulturlivet och den svenska debatten ytterst angelägen bredd i bokutgivningen och för att trygga de små seriösa förlagens utvecklingsmöjligheter är det enligt motionärerna nödvändigt med statliga stödåtgärder av en helt annan kraft, konsekvens och omfattning än hittills. Yrkandet i motionen innebär att riksdagen hos regeringen bör begära förslag om införande av femåriga avskrivningslån avsedda för kvalitetsinriktade mindre förlag. Låneramen bör enligt motionen vara 3 milj. kr.

Utskottet får med anledning av motionen erinra om att det i direktiven för 1980 års bokbranschutredning uttalats att utredningen i sina överväganden angående bokhandelsstödet bör vara oförhindrad att också pröva förändringar av litteraturstödet och att därvid också kreditstödet till

mindre och medelstora förlag bör kunna behandlas. Enligt vad utskottet inhämtat arbetar utredningen för närvarande med dessa frågor. Utskottet anser att riksdagen inte bör föregripa resultatet av utredningens arbete och avstyrker därför motion 730.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen medger att statsgaranti för lån till nyetablering av förlag m. m. under budgetåret 1981/82 får beviljas intill ett belopp av 2 000 000 kr.,
2. att riksdagen medger att statsgaranti för lån till bokhandel under budgetåret 1981/82 får beviljas intill ett belopp av 1 500 000 kr.,
3. att riksdagen till *Kreditgarantier till förlag och bokhandel* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. att riksdagen avslår motion 1980/81:730 om avskrivningslån till kvalitetsinriktade mindre förlag.

22. **Lån för investeringar i bokhandel.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 31 (s. 118–119) och hemställer

1. att riksdagen antar i proposition 1980/81:100 angivet förslag till lag om ändring i lagen (1977:485) om tillfälligt överlämnande av förvaltningsuppgift inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde,
2. att riksdagen godkänner att försöksverksamheten med kreditstöd till bokhandel utsträcks till att gälla till utgången av juni 1984,
3. att riksdagen godkänner de riktlinjer för ändring av försöksverksamheten med kreditstödet till bokhandel som förordats i proposition 1980/81:100,
4. att riksdagen bemyndigar regeringen att i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i proposition 1980/81:100 träffa avtal med Bokbranschens finansieringsinstitut AB om bolagets handhavande av stödet till bokhandel,
5. att riksdagen till *Lån för investeringar i bokhandel* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 2 200 000 kr.

23. **Bidrag till regional biblioteksverksamhet.** Regeringen har under punkt B 33 (s. 123–126) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts om depåfunktioner vid lånecentralerna i Malmö, Stockholm och Umeå.

2. till Bidrag till regional biblioteksverksamhet för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 10 944 000 kr.

I propositionen föreslås att staten skall åta sig det ekonomiska ansvaret för vissa depåfunktioner vid folkbiblioteken. Konkret innebär detta att

dylika funktioner inrättas vid lånecentralerna i Malmö, Stockholm och Umeå. För bestridande av kostnaderna härför föreslås överförande av 955 000 kr. från biblioteksanslaget till förevarande anslag. Syftet med depåfunktionerna är att omfördela lokalt övertalig litteratur till bibliotek som saknar den och i annat fall om möjligt genom köp skulle förvärva den. Detta bedöms som en viktig rationaliseringsåtgärd och beräknas för den första fyraårsperioden medföra en besparing om totalt ca 4 milj. kr. per år.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

11. att riksdagen till Bidrag till regional biblioteksverksamhet för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 500 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 11 444 000 kr., varvid anslagsposten 1 skall utgå med 8 231 000 kr.

Utskottet

Förslaget om införande av depåfunktioner vid lånecentralerna i Malmö, Stockholm och Umeå tillstyrks av utskottet.

Den i motion 1257 föreslagna anslagshöjningen motiveras i motion 1251 med behovet av stöd till olika projekt för barn och ungdom. Motionärerna framhåller att länsbiblioteken har viktiga uppgifter när det gäller att utveckla barn- och ungdomsverksamheten i respektive regioner. Utskottet anser sig även i detta sammanhang böra hänvisa till vad utskottet i det föregående under punkt 3 anfört om möjligheterna att tillgodose de många önskemål om anslagshöjningar som framförts i motion 1257. Utskottet kan inte tillstyrka att förevarande anslag höjs i förhållande till vad som föreslagits i propositionen. Utskottet avstyrker därför motion 1257 yrkande 11.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen godkänner vad i proposition 1980/81:100 anförts om depåfunktioner vid lånecentralerna i Malmö, Stockholm och Umeå,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 11 till *Bidrag till regional biblioteksverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 10 944 000 kr.

24. **Bidrag till folkbibliotek.** Regeringen har under punkt B 32 (s. 120–123) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 17 155 000 kr.

Kartong: S. 49, rad 3 Står: 855 000 Rättat till: 955 000

Under närmast föregående punkt i detta betänkande har utskottet tillstyrkt att staten åtar sig det ekonomiska ansvaret för vissa depåfunktioner vid folkbiblioteken. Detta åtagande avses bli finansierat genom överförande av medel från folkbiblioteksanslaget. I anslutning härtill föreslås beträffande förevarande anslag att anslagspost 1. Lokal biblioteksverksamhet minskas med 955 000 kr. till 12 055 000 kr. Vad gäller anslagspost 2. Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk föreslås i propositionen anvisande av oförändrat belopp dvs. 4 473 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:443 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar sig för en lagstiftning på folkbiblioteksområdet,
2. att riksdagen hos regeringen hemställer att utredningen om folkbibliotek får tilläggsdirektiv att behandla frågan om bibliotekslag,

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

10. att riksdagen till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 2 500 000 kr. (2 000 000 + 500 000) förhöjt reservationsanslag av 19 655 000 kr., varvid posten 1 skall utgå med 14 055 000 kr. och posten 2 med 4 973 000 kr.

Utskottet

I motion 1257 föreslås en höjning av detta anslag med 2 500 000 kr. Därav avses 500 000 kr. till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk, medan huvuddelen av den föreslagna höjningen enligt motivering i motion 1251 bör utnyttjas för att öka möjligheterna att ge stöd till olika projekt för barn och ungdom.

Utskottet hänvisar i fråga om detta yrkande till vad utskottet under punkt 3 i det föregående anfört. Det finns enligt utskottets bedömning inte något utrymme för den i motionen föreslagna anslagsökningen. Utskottet avstyrker därför motion 1257 yrkande 10.

Den i motion 443 aktualiserade frågan om en lagstiftning på folkbiblioteksområdet har upprepade gånger behandlats av riksdagen. I betänkandet KrU 1979/80:26 redovisade utskottet frågans tidigare riksdagsbehandling och nämnde därvid även uttalanden som gjorts av kulturrådet och av Kommunförbundet. Utskottet nämnde också att tanken på en bibliotekslagstiftning avvisats i direktiven till den sittande folkbiblioteksutredningen. Sammanfattningsvis anförde utskottet att vad som anförts i de då aktuella motionerna om en bibliotekslagstiftning inte övertygat utskottet om lämpligheten av en dylik.

Som stöd för den ståndpunkt i fråga om bibliotekslagstiftning som intagits i motionen har bl. a. hänvisats till erfarenheter från Danmark där det finns en dylik lagstiftning. Enligt motionärerna är det endast tack vare bibliotekslagen som biblioteken i Danmark under svåra krisförhållanden kunnat bibehålla sin styrka och möta medborgarnas ökade krav. Utskottet vill med anledning härav nämna att det i direktiven för folkbiblioteksutredningen förutsätts att utredningen skall ta del av erfarenheter av utvecklingen på biblioteksområdet i andra länder. Enligt vad utskottet inhämtat har utredningen ägnat uppmärksamhet bl. a. åt biblioteksförhållandena i Danmark. Det finns därför anledning att räkna med att utredningen kommer att analysera effekterna av den danska bibliotekslagen.

Utskottet anser sig inte ha anledning att avvika från den ståndpunkt i fråga om bibliotekslagstiftning som utskottet intog förra året. Utskottet avstyrker därför motion 443.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 10 till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 17 155 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1980/81:443 om bibliotekslagstiftning.

25. **Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 34–B 36 (s. 126–138) och hemställer

1. att riksdagen till *Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 8 576 000 kr.,
2. att riksdagen godkänner de i proposition 1980/81:100 förordade riktlinjerna för videogramverksamhet för döva,
3. att riksdagen medger att talboks- och punktskriftsbiblioteket lämnas det beställningsbemyndigande som förordats i proposition 1980/81:100,
4. att riksdagen till *Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 11 769 000 kr.,
5. att riksdagen till *Bidrag till Svenska språknämnden* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 1 003 000 kr.

Bildkonst

26. **Statens konstråd m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 37–B 39 (s. 139–142) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens konstråd* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 1 508 000 kr.,
2. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1980/81:100 anförts angående beställningar av konst som föranleder utgifter under senare budgetår än budgetåret 1981/82,
3. att riksdagen till *Förvärv av konst för statens byggnader m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 16 230 000 kr.,
4. att riksdagen till *Bidrag till Akademien för de fria konsterna* för budgetåret 1981/82 anvisar ett anslag av 1 042 000 kr.

27. **Vissa bidrag till bildkonst.** Regeringen har under punkt B 40 (s. 142–144) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till bildkonst för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 5 966 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:728 av Lars-Ingvar Sörenson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen till Vissa bidrag till bildkonst till konstnärskooperativ för budgetåret 1981/82 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 1,1 milj. kr. förhöjt anslag,

1980/81:952 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar att under Vissa bidrag till bildkonst på statsbudgeten för budgetåret 1981/82 uppta ett i förhållande till regeringens förslag med 1 866 000 kr. förhöjt belopp avseende konstnärskooperativ,

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

17. att riksdagen till Vissa bidrag till bildkonst för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 500 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 6 466 000 kr., varvid anslagsposten 1 skall utgå med 4 547 000 kr.

Utskottet

Från detta anslag utgår verksamhetsbidrag till vissa organisationer med uppgifter inom konstbildning och konstförmedling samt formgivning. Konstfrämjandet erhåller innevarande budgetår ett bidrag på 3 967 000 kr. För nästa budgetår beräknas i propositionen en ökning med 80 000 kr. I syfte att utvidga den verksamhet som Konstfrämjandet bedriver för barn föreslås i motion 1257 att organisationen tillförs 500 000 kr. utöver vad som

beräknats i propositionen.

Med hänsyn till den återhållsamhet med utgiftsökningar som är ofrånkomlig i dagens läge och med hänvisning till vad utskottet under punkt 3 anfört med anledning av motion 1257 avstyrker utskottet yrkande 17 i motionen.

Statens kulturråd har i rapporten (1979:2) Stöd till konstutställningsverksamhet framhållit att ett bidrag bör inrättas till de fria grupperna på bildkonstens områden. Med hänvisning till detta förslag har kulturrådet i sin anslagsframställning för nästa budgetår föreslagit att en ny anslagspost Bidrag till konstnärskooperativ förs upp under nu förevarande anslag. I överensstämmelse med kulturrådets förslag föreslås i motion 952 att 1 866 000 kr. anvisas för ändamålet. En medelsanvisning av 1 100 000 kr. begärs i motion 728 yrkande 2.

Det framgår av budgetpropositionen att kulturrådets nämnda rapport har remissbehandlats. Föredragande statsrådet uppger att remissopinionen varit splittrad och att förslagen i rapporten enligt hans mening bör övervägas ytterligare. Statsrådets avsikt anges vara att längre fram samtidigt ta ställning till kulturrådets förslag om konstutställningsverksamhet och till den nyligen avlämnade utredningen om visningsersättning (prop. 1980/81:100 bil. 12, s. 9).

Utskottet har ingen erinran mot att de nämnda utredningarna som båda berör bildkonstnärerna behandlas i ett sammanhang. Med hänsyn till det ytterst begränsade utrymmet för reformer anser utskottet inte att frågan om bidrag till konstnärskooperativ bör särbehandlas. Med anledning härav, och med erinran om utskottets ställningstagande under punkt 1 till den i motion 728 yrkande 1 föreslagna finansieringen av höjningen av nu förevarande anslag, avstyrker utskottet yrkande 2 i denna motion. Även motion 952 avstyrks.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Konstfrämjandets verksamhet för barn avslår motion 1980/81:1257 yrkande 17 såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen beträffande anvisande utöver vad som föreslagits i propositionen av särskilda medel till konstnärskooperativ avslår motionerna 1980/81:728 yrkande 2 och 1980/81:952, båda motionerna såvitt nu är i fråga,
3. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motionerna 1980/81:728 yrkande 2, 1980/81:952 och 1980/81:1257 yrkande 17, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 5 966 000 kr.

Arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar

28. **Riksarkivet: Förvaltningskostnader m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 41–B 43 (s. 145–149) och hemställer

1. att riksdagen till *Riksarkivet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 23 488 000 kr.,
2. att riksdagen till *Riksarkivet: Datamediekontroll m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 330 000 kr.,
3. att riksdagen till *Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 275 000 kr.

29. **Landsarkiven.** Regeringen har under punkt B 44 (s. 150–151) föreslagit riksdagen att till Landsarkiven för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 17 601 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:541 av Nils-Olof Grönhagen m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att landsarkivets registreringsbas i Ramsele snarast ges en permanent organisation.

Utskottet

Regeringens förslag till medelsanvisning under detta anslag tillstyrks av utskottet.

Registreringsbasen i Ramsele har ordnats i samarbete mellan länsarbetsnämnden i Västernorrlands län och landsarkivet i Härnösand. Den sysselsätter ett tjugotal personer. Vid registreringsbasen registreras äldre handskrivet källmaterial och där görs erforderliga utdrag. I motion 541 framhålls att tillgången till registreringsbasen är utomordentligt viktig för landsarkivet. Det finns enligt motionärernas uppfattning såväl klara sysselsättningsmässiga som uppenbara fackmässiga skäl att ge registreringsbasen i Ramsele en fast och långsiktig organisation. Detta har också förordats av länsstyrelsen i Västernorrlands län, vilken enligt vad utskottet erfarit föreslagit regeringen att medel för verksamheten fortsättningsvis skall anvisas under utbildningsdepartementets huvudtitel. Detta förslag har nyligen avvisats av regeringen.

Otvivelaktigt är det arbete som utförs vid registreringsbasen av värde både för arkivväsendet och för forskningen. Något förslag om en permanentning av verksamheten genom ett inlemmande av densamma i arkivor-

ganisationen har emellertid inte föreslagits av riksarkivet. Det synes för övrigt ovisst om ett serviceorgan av denna typ har större beröringspunkter med arkivväsendet än med forskningsorganisationen.

Utskottet vill inte förorda att riksdagen med anledning av motion 541 uttalar sig för att registreringsbasen i Ramsele bör ges en permanent organisation. Utskottet avstyrker alltså motionen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Landsarkiven* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 17 601 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1980/81:541.

30. **Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv: Förvaltningskostnader m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 45–B 50 (s. 151–161) och hemställer

1. att riksdagen till *Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 8 890 000 kr.,
2. att riksdagen till *Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv: Insamlingsverksamhet m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 1 495 000 kr.,
3. att riksdagen till *Svenskt biografiskt lexikon* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 1 563 000 kr.,
4. att riksdagen till *Arkivet för ljud och bild: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 5 071 000 kr.,
5. att riksdagen till *Arkivet för ljud och bild: Insamlingsverksamhet m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 427 000 kr.,
6. att riksdagen till *Bidrag till vissa arkiv* för budgetåret 1981/82 anvisar ett anslag av 3 635 000 kr.

31. **Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 53 (s. 161–162) och hemställer

att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 12 491 000 kr.

32. **Statens historiska museer: Förvaltningskostnader.** Regeringen har under punkt B 54 (s. 163–166) föreslagit riksdagen att till Statens historiska museer: Förvaltningsskostnader för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 13 497 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

12. att riksdagen till Statens historiska museer för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 100 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 13 597 000 kr.

Utskottet

I budgetpropositionen har för statens historiska museers verksamhet medel beräknats med utgångspunkt i huvudförslaget, dvs. med en besparing på 2 % av innevarande års anslag uppräknat med löne- och prisomräkning. Samma beräkningsgrunder har tillämpats beträffande förvaltningskostnadsanslagen till flertalet centrala museer. Utskottet har, liksom bl. a. museerna själva, uppmärksammat att besparingskraven drabbar museerna osedvanligt hårt genom att andelen fasta kostnader vid dessa institutioner är mycket hög. Detta beror främst på att lokalkostnaderna, vilka ingår i det belopp på vilket besparingen beräknas, utgör så mycket som 30–60 % av förvaltningskostnadsanslagen. Lokalkostnaderna kan inte – åtminstone i ett kortare perspektiv – påverkas av museerna. Detta innebär att besparingskrav på 2 % i realiteten är mycket hårdare för museerna och vissa arkiv än för övriga myndigheter (motsv.) under utbildningshuvudtiteln, vilka har en betydligt lägre lokalkostnadsandel. Utskottet förutsätter att de reella möjligheterna för olika institutioner och myndigheter att påverka sina kostnader beaktas vid regeringens fortsatta överväganden av olika besparingsalternativ. Utskottet vill också nämna att utskottet uppmärksammat att det inom byggnadsstyrelsen tillsatts en utredning med uppgift att studera lokalkostnadernas behandling i budgetsammanhang m. m.

Som stöd för det i motion 1257 framförda yrkandet om en anslagshöjning med 100 000 kr. uttalas att det inom flera museer pågår en upprustning av den verksamhet som riktar sig till barn och ungdom. Motionärerna anser att det finns skäl att ytterligare stödja denna verksamhet bl. a. genom att anvisa medel för de museipedagogtjänster (motsv.) som begärs av vissa museer, däribland statens historiska museum.

Av samma skäl som redovisats under punkt 3 kan utskottet inte föreslå någon ökning av den i propositionen föreslagna medelsanvisningen. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen och avstyrker motion 1257 yrkande 12.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 12 till *Statens historiska museer:*

Förvaltningskostnader för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 13 497 000 kr.

33. **Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer: Tekniska institutionen.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 55 (s. 167–168) och hemställer

att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer: Tekniska institutionen* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

34. **Statens konstmuseer: Förvaltningskostnader.** Regeringen har under punkt B 56 (s. 168–173) föreslagit riksdagen att

1. godkänna de riktlinjer för en omorganisation av statens konstmuseer som förordats i propositionen,
2. till Statens konstmuseer: Förvaltningskostnader för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 25 201 000 kr.

Organisationskommittén för statens konstmuseer har avgivit förslag till vissa förändringar i ledningsorganisationen vid statens konstmuseer. I propositionen föreslås att konstmuseerna får en ledningsorganisation i enlighet med kommitténs förslag, vilket i huvudsak innebär att överintendentens (myndighetschefens) nuvarande uppgifter fördelas mellan överintendenten och en ställföreträdare för denne i funktionen som museidirektör. Vidare föreslås vissa organisatoriska förändringar avseende gemensamma servicefunktioner och uppgifter inom myndigheten.

Utskottet

Utskottet har ingen erinran mot de riktlinjer för en omorganisation av statens konstmuseer som förordas i propositionen.

Den medelsanvisning för nästa budgetår som föreslås under denna anslagspunkt tillstyrker utskottet.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner de riktlinjer för en omorganisation av statens konstmuseer som förordas i proposition 1980/81:100,
2. att riksdagen till *Statens konstmuseer: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 25 201 000 kr.

35. **Statens konstmuseer: Utställningar samt underhåll och ökande av samlingarna m. m. med flera anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 57–B 63 (s. 173–185) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens konstmuseer: Utställningar samt underhåll och ökande av samlingarna m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 3 220 000 kr.,
2. att riksdagen till *Utställningar av nutida svensk konst i utlandet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 966 000 kr.,
3. att riksdagen till *Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 10 418 000 kr.,
4. att riksdagen till *Naturhistoriska riksmuseet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 25 240 000 kr.,
5. att riksdagen till *Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 1 177 000 kr.,
6. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 10 576 000 kr.,
7. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökande av samlingarna* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

36. **Etnografiska museet.** Regeringen har under punkt B 64 (s. 186–187) föreslagit riksdagen att till Etnografiska museet för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 11 059 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

13. att riksdagen till Etnografiska museet för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 100 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 11 159 000 kr.

Utskottet

Den i motion 1257 föreslagna medelsanvisningen är avsedd att möjliggöra inrättande av en museipedagogtjänst, vilket skulle bidra till att utveckla museets verksamhet för barn och ungdom. Utskottet har behandlat ett motsvarande motionsyrkande under punkt 32. Av samma skäl som där anförts avstyrker utskottet yrkande 13 i motion 1257. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag

på motion 1980/81:1257 yrkande 13 till *Etnografiska museet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 11 059 000 kr.

37. **Arkitekturmuseet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 65 (s. 188–189) och hemställer

att riksdagen till *Arkitekturmuseet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 1 112 000 kr.

38. **Bidrag till Nordiska museet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 66 (s. 189–191) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Nordiska museet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 27 561 000 kr.

39. **Bidrag till Tekniska museet.** Regeringen har under punkt B 67 (s. 191–194) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Tekniska museet för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 5 849 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

14. att riksdagen till Bidrag till Tekniska museet för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 125 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 5 974 000 kr.

Utskottet

Tekniska museet har prioriterat barn- och ungdomsverksamheten och lägger också vikt vid en decentralisering av aktiviteterna. Den anslagshöjning som begärs i motion 1257 motsvarar vad statens kulturråd förordat för att museets lokalt drivna projekt skall kunna dokumenteras och konsolideras.

Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 3 kan utskottet inte föreslå någon ökning av den i propositionen föreslagna medelsanvisningen. Utskottet tillstyrker alltså förslaget i propositionen och avstyrker motion 1257 yrkande 14.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 14 till *Bidrag till Tekniska museet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 5 849 000 kr.

40. **Bidrag till Skansen.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 68 (s. 195–198) och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna ett i proposition 1980/81:100 angivet avtal om fördelning av bidrag till stiftelsen Skansen för uppförande av nya lokaler för klädkammare,
2. att riksdagen till *Bidrag till Skansen* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 7 304 000 kr.

41. **Bidrag till vissa museer.** Regeringen har under punkt B 69 (s. 198–203) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa museer för budgetåret 1981/82 anvisa ett anslag av 4 225 000 kr.

Utskottet

Enligt vad utskottet inhämtat har det bidrag som i propositionen beräknats för Dansmuseet tagits upp med ett belopp som med 250 000 kr. överstiger vad som avses utgå för nästa budgetår. Till följd härav bör riksdagen anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 250 000 kr. minskat anslag.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81:100 samt vad utskottet anfört till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1981/82 anvisar ett anslag av 3 975 000 kr.

42. **Bidrag till regionala museer.** Regeringen har under punkt B 70 (s. 203–207) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala museer för budgetåret 1981/82 anvisa ett förslagsanslag av 24 012 000 kr.

Från detta anslag utgår statsbidrag enligt förordningen (1977:547) om statsbidrag till regionala museer till regionalt verksamt museum som regeringen har förklarat berättigat till sådant bidrag. Statsbidrag utgår endast till museum som också får bidrag från landstingskommun eller kommun.

Statsbidrag utgår i form av grundbidrag. Underlaget för beräkningen är det antal grundbelopp som varje år fastställs för museerna. Grundbeloppet beräknas med utgångspunkt i den genomsnittliga lönekostnaden per anställd vid museerna. Grundbidrag utgår med 55 % av bidragsunderlaget.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till

vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

15. att riksdagen till Bidrag till regionala museer för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 375 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 25 387 000 kr.,

1980/81:1263 av Stina Eliasson m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att stödet till de regionala museerna bör bibehållas i oförändrad form och i möjligaste mån successivt förstärkas,

1980/81:1672 av Ingrid Segerström m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående behovet av tolv grundbelopp till Stiftelsen Stockholms läns museum.

Utskottet

Ett nytt system för statligt stöd till regionala museer infördes den 1 juli 1977. Statsbidrag utgår f. n. till 25 museer. Antalet grundbelopp för budgetåret 1980/81 har fastställts till 424. För regional museiverksamhet i Stockholms län har hittills inte utgått något statsbidrag enligt förordningen (1977:547) om statsbidrag till regionala museer. Stockholms läns landsting har till regeringen kommit in med en skrivelse vari landstinget förklarat att en överenskommelse träffats mellan landstinget och vissa kommuner i länet samt Stockholms läns hembygdsförbund om att Stiftelsen Stockholms läns museum skall träda i verksamhet den 1 januari 1981. I samband med stiftelsebildningen har preliminär överenskommelse träffats mellan stiftelsen samt Stockholms och Södertälje kommuner om att dessa genom Stockholms stadsmuseum resp. Södertälje konsthall skall svara för regional kulturminnesvård och regional konst- och bildverksamhet. I skrivelsen hemställer landstinget bl. a. om ett statsbidrag till stiftelsen för budgetåret 1981/82 motsvarande 24 grundbelopp.

I avvaktan på att nämnda överläggningar skulle slutföras och Stockholms län få en regional museiorganisation som kunde förklaras bidragsberättigad enligt förordningen om statsbidrag till regionala museer har, som framgår av propositionen, innevarande budgetår medel för ändamålet varit reserverade under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål. I propositionen föreslås att 440 000 kr., vilket motsvarar kostnaderna för åtta grundbelopp, förs över från sistnämnda anslag och förs upp under förevarande anslag.

Stiftelsen Hallands läns museer, Halmstad och Varberg, erhåller statsbidrag för verksamheten vid Hallands museum från anslaget Bidrag till regionala museer och bidrag för verksamheten vid Varbergs museum från anslaget Bidrag till vissa museer. Föredragande statsrådet förordar att statsbidrag även för verksamheten vid Varbergs museum för nästa

budgetår skall utgå från nu förevarande anslag. I propositionen föreslås att 260 000 kr. för ändamålet förs över från anslaget Bidrag till vissa museer och förs upp under förevarande anslag. Beloppet motsvarar kostnaderna för fem grundbelopp.

Genom nämnda överföringar av medel möjliggörs alltså en ökning från 424 till 437 grundbelopp. I övrigt föreslås ingen ökning av detta förslagsanslag utöver vad som beräknats som kompensation för löneutvecklingen.

I motion 1257 föreslås att ytterligare 1 375 000 kr. anvisas under detta anslag, vilket innebär att antalet grundbelopp skulle kunna ökas med 25. Avsikten med ökningen är att göra det möjligt för de regionala museerna att förstärka den verksamhet som riktar sig till barn och ungdom. Med anledning av detta yrkande vill utskottet erinra om att den ökning med 100 grundbelopp som skedde budgetåret 1979/80 bl. a. avsåg att förbättra förutsättningarna för att vid de regionala museerna bygga ut verksamheten för barn. Med hänvisning härtill och till vad utskottet under punkt 3 anfört med anledning av motion 1257 avstyrker utskottet yrkande 15 i motionen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår.

Propositionens förslag avseende medelsberäkningen för länsmuseiverksamhet i Stockholms län har föranlett erinringar i motion 1672. Enligt motionärerna är de i propositionen beräknade åtta grundbeloppen otillräckliga för att påbörja den avsedda verksamheten. Om inte statsbidrag till minst tolv grundbelopp utgår föreligger risk för att endast en ringa del av verksamheten kan sättas i gång 1981 eller för att den helt skjuts upp minst ett år. I motionen yrkas ett tillkännagivande till regeringen angående behovet av tolv grundbelopp.

Yrkandet i motion 1672 är inte förenat med något förslag om ökad medelsanvisning. Detta tolkar utskottet så att ett tillgodoseende redan nästa budgetår av motionärernas förslag förutsätter att fyra grundbelopp tas från redan bidragsberättigade museer och tillförs Stockholms läns museum. Statens kulturråd, som fördelar grundbeloppen, har i sin anslagsframställning för nästa budgetår understrukit att många av de bidragsberättigade museerna har en mycket ansträngd arbetssituation. Samtidigt konstaterar kulturrådet att det finns en betydande klyfta mellan personalstorlek och antal grundbelopp vid varje museum. Kulturrådet begär för budgetåret 1981/82 en ökning med 100 grundbelopp. Enligt utskottets uppfattning ger rådets anslagsframställning ett klart uttryck för att det allmänt råder en betydande brist på ekonomiska resurser vid de regionala museerna.

Utskottet vill mot den angivna bakgrunden inte förorda att riksdagen gör något särskilt uttalande beträffande behovet av grundbelopp för Stiftelsen Stockholms läns museum som blir styrande vid kulturrådets fördelning av grundbeloppen på de museer regeringen har förklarat berättigade till

statsbidrag. I sammanhanget kan nämnas att det statliga stödet till regional museiverksamhet i Stockholms län hittills begränsats till ett bidrag på ca 200 000 kr. till Stockholms stadsmuseum för detta museums kulturminnesvårdande arbete. Förslaget i propositionen innebär alltså en ungefärlig fördubbling av det statliga engagemanget nästa budgetår. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1672.

I motion 1263 understryks länsmuseernas viktiga roll som en basresurs för den regionala och lokala verksamheten inom kulturminnesvården samt för utställningar, konst och hembygdsvård liksom för många andra delar av kulturlivet. Enligt motionärerna är det viktigt att i en tid av åtstramning och omprioritering inom kulturbudgeten slå fast att länsmuseerna har väsentliga uppgifter när det gäller att utveckla och vidmakthålla ett decentraliserat kulturliv och därtill betydelse för verksamheten inom olika föreningar och organisationer. Motionen utmynnar i en hemställan om ett tillkännagivande till regeringen att stödet till de regionala museerna bör bibehållas i oförändrad form och i möjligaste mån successivt förstärkas.

Utskottet delar den positiva syn på länsmuseernas verksamhet som kommer till uttryck i motionen. Med anledning av de farhågor i fråga om den framtida resurstilldelningen som framskymtar i motionen vill utskottet erinra om att utskottet vid flera tillfällen uttalat som sin uppfattning att det är önskvärt med en fortsatt utbyggnad av stödet till de regionala museerna (KrU 1976/77:37, 1977/78:18 och 1979/80:26). I sistnämnda betänkande framhöll utskottet att det för den fortsatta utvecklingen av verksamheten vid de regionala museerna och för deras verksamhetsplanering är av största betydelse att det statliga stödet i möjligaste mån successivt förstärks och att detta sker på ett planmässigt sätt. Vad utskottet sålunda anförde gav riksdagen som sin mening till känna för regeringen.

Utskottet som vill hänvisa till nämnda tidigare uttalande anser det inte erforderligt att riksdagen nu gör en särskild hänvändelse till regeringen i fråga om de regionala museernas ekonomiska betingelser. Utskottet avstyrker därför motion 1263.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motion 1980/81:1672,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 15 till *Bidrag till regionala museer* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 24 012 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motion 1980/81:1263.

43. **Riksutställningar.** Regeringen har under punkt B 71 (s. 207–209) föreslagit riksdagen att till Riksutställningar för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 14 728 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1257 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1980/81:1251 – såvitt nu är i fråga yrkas

16. att riksdagen till Riksutställningar för budgetåret 1981/82 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 15 728 000 kr., varvid posten 3 skall utgå med 8 204 000 kr.

Utskottet

Den i motion 1257 föreslagna anslagshöjningen motiveras med att Riksutställningar skall kunna utvidga sin redan omfattande verksamhet för barn och ungdom. Utskottet har under punkt 3 gett uttryck åt sin uppfattning om möjligheterna att i nuvarande ekonomiska läge tillgodose de önskemål om betydande anslagshöjningar som förts fram i motion 1257. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet yrkande 16 i motionen. Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:100 och med avslag på motion 1980/81:1257 yrkande 16 till *Riksutställningar* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 14 728 000 kr.

44. **Inköp av vissa kulturföremål.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 72 (s. 209–210) och hemställer

att riksdagen till *Inköp av vissa kulturföremål* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Kulturellt utbyte med utlandet

45. **Kulturellt utbyte med utlandet m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 1–G 4 (s. 664–668) och hemställer

1. att riksdagen till *Kulturellt utbyte med utlandet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 3 509 000 kr.,
2. att riksdagen till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 11 425 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till internationella kongresser m. m. i Sverige* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 544 000 kr.,

4. att riksdagen till *Bidrag till Svenska institut i utlandet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett anslag av 1 791 000 kr.

Nordiskt kulturellt samarbete

46. **Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m.** Regeringen har under punkt G 6 (s. 669–673) föreslagit riksdagen att till Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m. för budgetåret 1981/82 anvisa ett reservationsanslag av 10 291 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1980/81:1662 av Anna Eliasson m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om Svenska Föreningen Nordens verksamhet och det nordiska kultursamarbetet.

Utskottet

I motion 1662 betonas att Svenska Föreningen Norden spelar en framskjuten roll när det gäller att i vårt land öka medvetenheten om och intresset för nordisk gemenskap samt utveckla det direkta kultursamarbetet. Även utskottet tillmäter föreningens verksamhet stor betydelse och anser den väl förtjänt av ett verksamt stöd. Utskottet anser sig dock inte böra tillstyrka att riksdagen gör någon särskild hänvändelse till regeringen av den innebörd som föreslagits i motionen. Utskottet avstyrker därför motion 1662.

Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m.* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 10 291 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1980/81:1662.

Stockholm den 9 april 1981

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Karl-Eric Norrby (c), Tore Nilsson (m), Åke Green (s), Kerstin Anér (fp), Tyra Johansson (s), Ingrid Diesen (m), Lars-Ingvar Sörenson (s), Lars Ahlmark (m), Catarina Rönnung (s), Anna Eliasson (c), Kerstin Andersson i Kumla (s), Bertil Hansson (fp), Ing-Marie Hansson (s) och Erik Egervärn (c).

Reservationer

1. Minskning av anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål (punkt 1, mom. 2)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar "Utskottet anser" och slutar "motionärerna avsett" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att riksdagen med anledning av vad som förekommit i detta ärende bör markera sin uppfattning att det inte minst i dagens läge är direkt olämpligt att som skett i propositionen förutsätta att riksdagen inte skall utöva något inflytande på hur det frigjorda reformutrymmet om 3 milj. kr. skall disponeras. Utskottet tillstyrker motionerna 728 yrkande 1 och 1658 yrkande 2 om minskning av förevarande anslag med 1 100 000 kr. resp. 1 881 000 kr. eller sammanlagt 2 981 000 kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 samt med bifall till motionerna 1980/81: 728 yrkande 1 och 1980/81: 1658 yrkande 2 till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 8 245 000 kr.

2. Kulturrådets utredning om kommersialismens negativa verkningar och dess utvecklingsprojekt Kultur i arbetslivet samt medelsanvisningen för dessa ändamål (punkt 3, mom. 2, 3 och 4)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Det utredningsarbete" och slutar "motion 1655" bort ha följande lydelse:

I sin anslagsframställning för budgetåret 1981/82 har statens kulturråd kraftigt understrukit vikten av att rådet ges reella möjligheter att komma i gång med det utredningsarbete om kulturkommersialismen som sedan länge planerats. De förslag om utredningsinsatser som kulturrådet presenterat finner utskottet starkt underbyggda. Utskottet har även tidigare ställt sig bakom den uppläggning det förberedande utredningsarbetet haft och sett ett fortsatt arbete med den inriktning kulturrådet planerat som en angelägen uppgift för rådet.

Med hänsyn till de många oroande inslag i utvecklingen på kultur- och massmedieområdena som kan iakttas och som närmare belysts i motion 1655 finner utskottet det förvånande att problemen helt förbigås i budget-

propositionen och att kulturrådets nu ifrågavarande förslag över huvud taget inte kommenterats. Utskottet anser det för sin del mycket angeläget att kulturrådet arbetar fram den översiktliga studie över hur man skall motverka kommersialismens negativa verkningar som rådet önskar utföra. I enlighet med vad som framhålls i motion 1655 är det också väsentligt att kulturrådets utredningsarbete leder fram till en plan för framtida reformer. I detta sammanhang bör särskilt skolans, folkrörelsernas och kulturarbetarnas roll behandlas.

Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1655 ger till känna för regeringen vad som i motionen anförts om kulturrådets utredning om att motverka kommersialismens negativa verkningar.

dels den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Utskottet utgår" och slutar "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse:

Utskottet bedömer att detta utvecklingsprojekt är av utomordentligt stor betydelse för att nå nya och eftersatta grupper med kulturaktiviteter. Projektet kom till stånd efter enträgna krav från de stora fackliga organisationerna LO och TCO samt studieförbunden ABF och TBV. Den korta tid som den praktiska försöksverksamheten har pågått har visat att det finns ett betydande intresse på arbetsplatserna för de olika aktiviteter som projektet erbjuder.

Arbetsplatsen är, som framhålls i motion 1657, en av människans viktigaste kulturmiljöer, eftersom arbetet är ett så dominerande inslag i de flesta människors liv. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det skulle vara högst olyckligt om projektet Kultur i arbetslivet till följd av brist på resurser inte skulle kunna slutföras. Enligt utskottets mening bör riksdagen göra det i motionen yrkade tillkännagivandet.

I motion 1658 (s) föreslås en höjning av förevarande anslag med 300 000 kr. Beloppet är avsett som en förstärkning av kulturrådets resurser för genomförande av utredningen om kommersialismens negativa verkningar och för arbetet med projektet Kultur i arbetslivet. Med hänvisning till att utskottet tillstyrkt de i motionerna 1655 och 1657 begärda uttalandena om nämnda utredning och projekt tillstyrker utskottet motion 1658 yrkande 1.

dels utskottets hemställan under 2, 3 och 4 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motion 1980/81: 1655 som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kulturrådets utredning om kommersialismens negativa verkningar,
3. att riksdagen med bifall till motion 1980/81: 1657 som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det fortsatta arbetet med projektet Kultur i arbetslivet,
4. att riksdagen beträffande frågan om anvisande av en i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökad medelsanvisning till vissa utrednings- och utvecklingsprojekt med bifall till motion 1980/81: 1658 yrkande 1 såvitt nu är i fråga beslutar att för detta ändamål skall anvisas 300 000 kr.,

3. Insatser för barn vid kulturinstitutioner med statligt stöd samt medelsanvisningen till kulturrådets utvecklingsarbete avseende barn och kultur (punkt 3, mom. 6 och 7)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Riksdagsbeslutet med" och på s. 12 slutar "till kulturändamål" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en successiv uppbyggnad av kultursatsningar för barn och ungdom bör komma till stånd. De åtgärder som riksdagen beslöt år 1979 i syfte att öka barnkulturutbudet bör enligt utskottets uppfattning nu följas upp. Trots det nuvarande statsfinansiella läget bör nya resurser avdelas för barnkulturområdet. I överensstämmelse med vad som framförs i motion 1251 anser utskottet en satsning på kultur för barn så angelägen att det ökade medelstillskottet bör beslutas av riksdagen. Barn och ungdom tillhör en kulturellt utsatt grupp. En satsning på barnkultur kan få stor betydelse i vad gäller barns och ungdomars förståelse för sina egna och andras förhållanden samtidigt som olika kulturupplevelser kan leda till en ökad självkännedom och kunskaper om gårdagens och morgondagens samhälle.

Kultur för barn och ungdom är enligt utskottets mening mycket eftersatt. De kulturaktiviteter som riktas till barn och ungdomar är alltför få. Resurserna är inte heller tillräckliga för att aktiviteterna skall utvecklas på ett sätt som är inspirerande för barnen och kulturarbetarna. Barnens egna möjligheter till skapande verksamhet och personlighetsutveckling är alltför begränsade.

Utskottet vill för sin del, i likhet med motionärerna, peka på den stora brist på kultur för barn som kommer till uttryck bl. a. genom den ojämna biblioteksstandarden. Den av statens kulturråd genomförda enkäten avseende folkbibliotekens verksamhet för barn visar att det behövs aktiva åtgärder för att i så stor utsträckning som möjligt säkerställa ett rikhaltigt utbud av barn- och ungdomslitteratur runt om i landet. Uppgifter som tagits fram av Riksteatern visar också på stora brister i utbudet av barnteater. Målsättningen att alla barn skall få uppleva en teaterföreställning per termin uppfylls inte i något län. Flera län uppvisar en klart nedåtgående utveckling. En jämförelse mellan de senaste fyra åren visar att under de två senaste spelåren antalet barnteaterföreställningar minskat i hela landet. En sådan negativ utveckling på barnteaterområdet bör enligt utskottet föranleda aktiva åtgärder för att hävda barnens rätt till utvecklande och intresseväckande teater.

Kvalitetsfilm för barn, bra serier, möjligheter att få se och träna dans är andra områden där utskottet kan konstatera att utbudet är alltför begränsat. Andra exempel skulle kunna anföras.

Försvagningen av samhällsekonomin innebär stora påfrestningar på samhället i dess helhet. Den får direkta, negativa konsekvenser för kulturområdet eftersom anslagen till olika kulturändamål ofta är de som först reduceras i tider av åtstramning. Om den statliga anslagsutvecklingen helt avstannar kommer kultur för barn och ungdom att vara ett område som drabbas särskilt hårt.

Utskottets ställningstagande till förmån för motionärernas förslag motiveras således främst av det stora behovet av ytterligare breddning och fördjupning av det hittillsvarande barnkulturutbudet. Samhället måste vara berett att avsätta tillräckliga resurser för att barn och ungdom skall få tillgång till olika kulturyttringar i sin närmiljö, bl. a. i förskolan, i skolan och på fritiden. Detta blir särskilt viktigt när uppväxtmiljön för barn och ungdomar löper stora risker att bli helt dominerad av starka kommersiella krafter. Enligt utskottets uppfattning är det nödvändigt att samhället avsätter medel för att utveckla attraktiva alternativ till det rent kommersiella utbudet.

Som framgår i det föregående läggs det i den socialdemokratiska motionen 1257 fram förslag om en betydande ökning av nuvarande resurser för sådana ändamål. Således krävs en utbyggnad av kulturinsatserna för barn och ungdom med ca 27 milj. kr. utöver regeringens förslag. Utskottet anser i likhet med motionärerna att en sådan satsning är angelägen. Förslagen i motionen avser i flertalet fall insatser som de anslagsbegärande myndigheterna själva tagit upp, men som regeringen underlåtit att föreslå medel för. Det är fråga om att utvidga befintlig verksamhet för barn och ungdom enligt den planering som många kulturinstitutioner redan nu bedriver. Utskottet anser det värdefullt att den sålunda inledda planeringen leder till en utökning av kultur för barn och ungdom. Genom att verksamheten förberetts i planeringen kan genomförandet av satsningen komma till stånd utan tidsutdräkt.

Utskottet ställer sig mot denna bakgrund bakom förslagen i den socialdemokratiska motionen om anvisande av ytterligare 1 milj. kr. till ökat filmstöd, 4,4 milj. kr. till litteratur och folkbibliotek, 3,2 milj. kr. till museer och utställningar, 4,5 milj. kr. till musikområdet, ca 7,3 milj. kr. till teaterområdet, 5,6 milj. kr. till barn- och ungdomsorganisationernas kulturella verksamhet m. m. samt 1 milj. kr. till utvärdering och utveckling. En anslagsuppräkning av denna storleksordning kommer enligt utskottets mening att få klara positiva effekter i vad gäller att öka kulturutbudet för barn och ungdom. Utskottet vill i detta sammanhang peka på att den anslagsökning utskottet tillstyrker också kommer att innebära ett välbehövligt tillskott av arbetstillfällen för olika kulturarbetare, vilket i perspektivet av krympande kulturanslag i övrigt måste anses väl motiverat.

dels den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar "Utskottet vill" och på s. 13 slutar "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet har vid sin behandling av det nu aktuella motionsyrkandet kommit fram till att det behövs mer preciserade krav för att barnens behov i större utsträckning än hittills skall bli beaktade inom ramen för den reguljära kulturverksamheten.

Utskottets uppfattning är att barnkulturverksamheten måste ingå som en självklar del i all den reguljära verksamhet som olika institutioner, grupper eller organisationer bedriver på området. Det krävs ett planmässigt arbete för att nå dit. Planeringen för barn inom kulturområdet liksom genomförandet av uppgjorda planer måste bedrivas med långt större allvar och målmedvetenhet än hittills. Utskottet anser att varje institution eller grupp med statligt stöd som verkar på kulturområdet skall ange ett mål och en utvecklingsplan för sitt arbete bland barn i samband med den årliga anslagsframställningen. Med det nu anförda tillstyrker utskottet yrkande 4 i motion 1257.

dels den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar "Med hänsyn" och slutar "motion 1257" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till bl. a. den ståndpunkt utskottet intagit till motionerna om ökade medelsanvisningar till barnkulturändamål tillstyrker utskottet yrkande 5 i motion 1257 om en höjning av förevarande anslag med 1 000 000 kr. för utvecklingsarbete avseende barn och kultur.

dels utskottets hemställan under 6 och 7 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad som i motion 1980/81: 1251 anförts om insatser för barnen vid kulturinstitutioner med statligt stöd,
7. att riksdagen beträffande frågan om en i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökad medelsanvisning till utvecklingsarbete avseende barn och kultur med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 5 såvitt nu är i fråga beslutar att för detta ändamål skall anvisas 1 000 000 kr.,

4. Höjning av anslaget Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet (punkt 3, mom. 8)

Under förutsättning av bifall till reservation 2 mom. 4 och reservation 3 mom. 7

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motionerna 1980/81: 1257 yrkande 5 och 1980/81: 1658 yrkande 1, båda yrkandena såvitt nu är i fråga, till *Statens kulturråd: Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 5 767 000 kr.

5. Ökning av medelsanvisningen till vissa ändamål under anslaget Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer (punkt 4, mom. 1, 2, 3 och 4)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar "Av propositionen" och slutar "denna del" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som framförts i motion 1257. Med hänvisning till vad som anförts i nämnda reservation tillstyrker utskottet i nu förevarande sammanhang motion 1257 yrkande 6 om en ökning av bidraget till centrumbildningarna med 250 000 kr. Vid bifall härtill blir syftet med yrkande 2 i motion 1275 såvitt gäller anslagsbeloppet i någon mån tillgodosett.

Utskottet tillstyrker vidare med samma motivering motion 1257 yrkande 6 om en ökning av medelsanvisningen under förevarande anslag med 1 000 000 kr. till Folkparkernas centralorganisation, 350 000 kr. till Folkets husföreningarnas riksorganisation och 4 000 000 kr. till barn- och ungdomsorganisationernas kulturella verksamhet.

dels utskottets hemställan under 1, 2, 3 och 4 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i proposition 1980/81: 100 ökat bidrag till centrumbildningarna med anledning av motion 1980/81: 1275 yrkande 2 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 6, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att för detta ändamål skall anvisas 250 000 kr.,
2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i proposition 1980/81: 100 ökat bidrag till Folkparkernas centralorganisation med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 6 såvitt nu är i fråga beslutar att för detta ändamål skall anvisas 1 000 000 kr.,
3. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i proposition 1980/81: 100 ökat bidrag till Folkets husföreningarnas riksorganisation med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 6 såvitt nu är i fråga beslutar att för detta ändamål skall anvisas 350 000 kr.,
4. att riksdagen beträffande anvisande av en ny anslagspost till barn- och ungdomsorganisationernas kulturella verksamhet med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 6 såvitt nu är i fråga beslutar att för detta ändamål skall anvisas 4 000 000 kr.,

6. Höjning av anslaget Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer (punkt 4, mom. 6)

Under förutsättning av bifall till reservation 5

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1980/81: 100 och motion 1980/81: 1275 yrkande 2 samt med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 6 ävensom med avslag på motion 1980/81: 959, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 15 604 000 kr.

7. Ersättningar till kulturarbetare för utnyttjande av deras verk (punkt 6, mom. 3)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar "Vad först" och på s. 26 slutar "deras verk" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar, i likhet med de motionärer som står bakom motion 949 (s), att de statliga insatserna är av central betydelse för kulturarbetarnas möjlighet att utöva sina yrken. I den mån de med stöd av statliga ersättningar kunnat bygga upp ett trygghetssystem är det därför av yttersta vikt att detta inte försvagas.

Nyligen gjorda undersökningar utvisar att inkomsterna för de skapande kulturarbetarna ligger på en mycket låg nivå. Medianinkomsterna har enligt dessa undersökningar sjunkit kraftigt för författare, tonsättare och bildkonstnärer.

Därtill kommer att kulturarbetarnas inkomst av yrkesmässigt bedriven litterär eller konstnärlig verksamhet är att hänföra till inkomst av rörelse. Detta leder för kulturarbetarna till vissa ogynnsamma effekter. Dessa problem aktualiserades i en socialdemokratisk motion till 1978/79 års riksmöte och utreds f. n. av kulturskattekommittén. Det är enligt utskottets mening angeläget att kommitténs arbete bedrivs skyndsamt och kan leda fram till en acceptabel lösning.

Kulturarbetarnas ekonomiska villkor har ytterligare försämrats på grund av att de senaste årens ekonomiska åtstramning medfört minskade avsättningsmöjligheter för de skapande konstnärerna. Med stöd av beredskapsåtgärder har arbetslöshet kunnat motverkas för främst musiker och bild-

konstnärer. De inskränkningar i anslagen till konstnärliga beredskapsarbeten som nu håller på att vidtas kommer dock att mycket negativt påverka dessa gruppers ekonomiska situation. Då de skapande kulturarbetarna betraktas som rörelseidkare kan de inte heller erhålla kontantstöd vid arbetslöshet.

Utskottet kan konstatera att de senaste mer betydelsefulla höjningarna av anslagen skedde 1975 i vad avser biblioteksersättningen och 1976 i vad avser konstnärsnämnden. Därefter har anslagen ökat i väsentligt mindre grad än arbetskostnadsutvecklingen, vilket har medfört att anslagens reella värde har sjunkit. Detta är enligt utskottets mening klart otillfredsställande. Om de statliga ersättningarna skall kunna spela den roll för upphovsmännens försörjning som motsvaras av det nyttjande av deras verk som är grunden för ersättningarna måste dessa värdesäkras i förhållande till inflationen och arbetskostnadsutvecklingen i samhället.

Utskottet anser också att principen om ersättning för nyttjande av upphovsmäns verk bör vidgas genom införande av visningsersättning till bildkonstnärer och konsthantverkare. Riksdagen bör därför i enlighet med förslag i motion 949 begära att regeringen skyndsamt lägger fram förslag angående såväl utställningsersättning som visningsersättning. Utskottet vill i sammanhanget erinra om socialdemokraternas förslag i motion 1978/79: 896 angående inrättande av en bildkonstnärsfond av samma typ som Sveriges författarfond.

Utskottet instämmer med motionärerna i att samhället bör ta ansvar för en bibehållen realnivå på utgående ersättningar till kulturarbetare. Om så inte sker kan de uppbyggda trygghetssystemen för dessa snabbt vittra sönder. Detta vore till allvarligt men inte bara för de individer som drabbas utan också för samhällets kulturella liv.

Utskottet vill således betona vikten av att staten söker säkerställa värdet av de insatser som byggdes upp under 1970-talets första hälft. Därvid måste beaktas inte bara värdet av anslagen som sådana utan även samhällets ansvar för att anslagen förknippas med skyldighet att trygga kulturarbetarnas sociala säkerhet.

Vad utskottet nu anfört med anledning av motionerna 949 och 960 yrkande 3 bör riksdagen som sin mening ge till känna för regeringen.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med anledning av motionerna 1980/81: 949 och 1980/81: 960 yrkande 3 som sin mening ger till känna för regeringen vad utskottet anfört om ersättningen till kulturarbetare för utnyttjande av deras verk,

8. Ökning av medelsanvisningen till vissa teaterändamål (punkt 7, punkt 12 mom. 1 och 2 samt punkt 13 mom. 1)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser

beträffande punkt 7 (Svenska riksteatern)

att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 20 i motionen om en ökning av förevarande anslag med 3 000 000 kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 20 till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 84 790 000 kr.

beträffande punkt 12 mom. 1 och 2 (teater för barn och ungdom resp. länsteater i Gävle)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 35 börjar "De förslag" och slutar "motion 1658" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 21 i motionen om anvisande av 1 830 000 kr. till teater för barn och ungdom.

Vad beträffar de motionsförslag som gäller en länsteater i Gävleborgs län delar utskottet motionärernas uppfattning om önskvärdheten av att denna teater nu kommer till stånd. Utskottet anser att riksdagen med anledning av motion 1656 och med bifall till motion 1658 yrkande 3 för detta ändamål bör anvisa 581 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande frågan om en ökning av medelsanvisningen med hänsyn till behovet av teater för barn och ungdom med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 21 såvitt nu är i fråga beslutar att för ändamålet skall anvisas 1 830 000 kr.,
2. att riksdagen beträffande frågan om statsbidrag till en ny länsteater i Gävle med anledning av motion 1980/81: 1656 och med bifall till motion 1980/81: 1658 yrkande 3, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, beslutar att för ändamålet skall anvisas 581 000 kr.,

beträffande punkt 13 mom. 1 (fria teater-, dans- och musikgrupper)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 37 börjar "Utskottet delar" och slutar "yrkande 22" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 22 i motionen om en ökning av förevarande anslag med 2 500 000 kr. Detta innebär samtidigt att utskottet inte biträder det i motion 1275 framförda yrkandet om genomförande av det reformförslag i fråga om stödet till de fria grupperna som lagts fram av kulturrådet. Utskottet avstyrker alltså motion 1275 yrkande 1.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100, med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 22 och med avslag på motion 1980/81: 1275 yrkande 1 till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 20 885 000 kr.,

9. Höjning av anslaget Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (punkt 12, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 8 i den del som gäller punkt 12 mom. 1 och 2

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motionerna 1980/81: 1257 yrkande 21 och 1980/81: 1658 yrkande 3, båda yrkandena såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 165 554 000 kr.

10. Höjning av anslagen Rikskonsertverksamhet och Regionmusiken (punkt 9, mom 1 och punkt 10)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser

beträffande punkt 9 (Rikskonsertverksamhet)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 30 börjar "Utskottet, som" och slutar "35 527 000 kr." bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 18 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 1 500 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 18 till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 37 027 000 kr.,

beträffande punkt 10 (Regionmusiken)

att utskottets yttrande och hemställan på s. 33 bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning för kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 19 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 3 000 000 kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 19 till *Regionmusiken* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 84 388 000 kr.

11. Höjning av anslagsposten Teater- och musikorganisationer m. m. (punkt 15, mom. 2)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 39 börjar "Med anledning" och slutar "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Vad som anförts i motion 1657 om behovet av medel till s. k. arbetarspel talar enligt utskottets mening starkt för att riksdagen bör bifalla motion 1658 yrkande 4 om en medelsanvisning av 1 000 000 kr. för detta ändamål. Vid detta ställningstagande har utskottet beaktat även vad som anförts i proposition 1980/81: 127 om folkbildning m. m. om att de syften som legat till grund för den hittillsvarande medelsanvisningen till experiment och utvecklingsarbete skall beaktas inom ramen för den bidragsgivning som föreslås i nämnda proposition.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Teater- och musikorganisationer m. m. med bifall till motion 1980/81: 1658 yrkande 4 såvitt nu är i fråga beslutar att för detta ändamål skall anvisas 1 000 000 kr.,

12. Höjning av anslaget Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (punkt 15, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 11

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1980/81: 100, med bifall till motion 1980/81: 1658 yrkande 4 och med avslag på motion 1980/81: 1664 yrkande 1, båda yrkandena såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 8 814 000 kr.,

13. Höjning av anslaget Filmstöd (punkt 17, mom. 2)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar "Enligt utskottets" och slutar "1 000 000 kr." bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 7 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 1 000 000 kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 7 till *Filmstöd* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 25 229 000 kr.,

14. Höjning av anslaget Stöd till kulturtidskrifter (punkt 18, mom. 2)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 43 börjar "Utskottet hänvisar" och slutar "yrkande 9" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 9 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 200 000 kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 9 till *Stöd till kulturtidskrifter* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 8 464 000 kr.

15. Höjning av anslagsposten Utgivningsstöd (punkt 19, mom. 3)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 45 börjar "Även i" och slutar "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr.utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 8 i motionen om en ökning av medelsanvisningen med 1 200 000 kr. för de i motionsyrkandet avsedda ändamålen.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen beträffande frågan om en i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökad medelsanvisning till de i motion 1980/81: 1257 yrkande 8 angivna ändamålen med bifall till detta yrkande såvitt nu är i fråga beslutar att för dessa ändamål skall anvisas 1 200 000 kr.,

16. Höjning av anslaget Litteraturstöd (punkt 19, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 15

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1980/81: 100, med bifall till motion 1980/81: 1257 yr-

kande 8 och med avslag på motion 1980/81: 1265, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Litteraturstöd* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 26 878 000 kr.,

17. Höjning av anslagen till regional biblioteksverksamhet och till folkbibliotek (punkt 23, mom. 2 och punkt 24, mom. 1)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser

beträffande punkt 23 mom. 2 (regional biblioteksverksamhet)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 49 börjar "Den i" och slutar "yrkande 11" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 11 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 500 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 11 till *Bidrag till regional biblioteksverksamhet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 11 444 000 kr.

beträffande punkt 24 mom. 1 (folkbibliotek)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar "Utskottet hänvisar" och slutar "yrkande 10" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 10 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 2 500 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 10 till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 19 655 000 kr.,

18. Höjning av anslagsposten Konstfrämjandet (punkt 27, mom. 1)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 53 börjar "Med hänsyn" och slutar "i motionen" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 17 i motionen om en höjning med 500 000 kr. av bidraget till Konstfrämjandets verksamhet för barn.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Konstfrämjandets verksamhet för barn med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 17 såvitt nu är i fråga beslutar att för detta ändamål skall anvisas 500 000 kr.,

19. Bidrag till konstnärskooperativ (punkt 27, mom. 2)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 53 börjar "Det framgår" och slutar "952 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 728 uttalade uppfattningen att det med tanke på konsthantverkets betydelse, på de svåra förhållanden under vilka konsthantverkarna arbetar och på den hängivna och ideellt betingade verksamhet som bedrivs inom deras organisationer är anmärkningsvärt att regeringen i år liksom förra året utan kommentarer avstyrkt kulturrådets förslag om anvisande av medel till konstnärskooperativ. Utskottet tillstyrker den i motion 728 yrkande 2 för detta ändamål föreslagna medelsanvisningen av 1 100 000 kr. Vid bifall härtill blir även yrkandet i motion 952 i betydande mån tillgodosett.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen beträffande anvisande utöver vad som föreslagits i propositionen av särskilda medel till konstnärskooperativ med anledning av motion 1980/81: 952 och med bifall till motion 1980/81: 728 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att för detta ändamål skall anvisas 1 100 000 kr.,

20. Höjning av anslaget Vissa bidrag till bildkonst (punkt 27, mom.3)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 18 och 19

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1980/81: 100 och motion 1980/81: 952 samt med bifall till motionerna 1980/81: 728 yrkande 2 och 1980/81: 1257 yrkande 17, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 7 566 000 kr.

21. Höjning av anslagen till vissa museer m. m. (punkterna 32, 36 och 39 samt punkt 42, mom. 2 och punkt 43)

Georg Andersson, Åke Green, Tyra Johansson, Lars-Ingvar Sörenson, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser

beträffande punkt 32 (Statens historiska museer)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 56 börjar "Av samma" och slutar "yrkande 12" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 12 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 100 000 kr.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 12 till *Statens historiska museer: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 13 597 000 kr.

beträffande punkt 36 (Etnografiska museet)

att utskottets yttrande och hemställan på s. 58–59 bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 13 i motionen om en höjning av förevarande anslag med

100 000 kr. i syfte att bereda utrymme för en utveckling av den museipedagogiska verksamheten för barn och ungdom.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 13 till *Etnografiska museet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 11 159 000 kr.

beträffande punkt 39 (Tekniska museet)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 59 börjar "Med hänsyn" och slutar "yrkande 14" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 14 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 125 000 kr.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 14 till *Bidrag till Tekniska museet* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 5 974 000 kr.

beträffande punkt 42 mom. 2 (Regionala museer)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 62 börjar "I motion" och slutar "nästa budgetår" bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservanterna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 15 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 1 375 000 kr. Vid bifall härtill bör antalet grundbelopp kunna ökas med 25 och utrymme därmed beredas för en utökning av den verksamhet som riktar sig till barn och ungdom.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 15 till *Bidrag till regionala museer* för budgetåret 1981/82 anvisar ett förslagsanslag av 25 387 000 kr.,

beträffande punkt 43 (Riksutställningar)

att utskottets yttrande och hemställan på s. 64 bort ha följande lydelse:

I den till punkt 3 i detta betänkande fogade reservationen 3 har reservan-

terna (alla s) ställt sig bakom de krav på en med ca 27 milj. kr. utökad medelsanvisning till kulturinsatser för barn och ungdom som lagts fram i motion 1257. Med hänvisning till vad som därvid anförts tillstyrker utskottet yrkande 16 i motionen om en höjning av förevarande anslag med 1 000 000 kr. i syfte att bereda utrymme för en utvidgad verksamhet för barn och ungdom.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81: 100 och med bifall till motion 1980/81: 1257 yrkande 16 till *Riksutställningar* för budgetåret 1981/82 anvisar ett reservationsanslag av 15 728 000 kr.

Bilaga

Sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer

Namn	*Motion nr*
Andersson, Georg (s)	949, 1257, 1655, 1656, 1657, 1658
Björk, Gunnar, i Gävle (c)	1660
Eliasson, Anna (c)	1662
Eliasson, Stina (c)	1261, 1263
Fiskesjö, Bertil (c)	1261
Granstedt, Pär (c)	1660
Grönhagen, Nils-Olof (s)	541
Hermansson, Carl-Henrik (vpk)	1265
Hjelmström, Eva (vpk)	952, 1265, 1664
Håkansson, Per Olof (s)	439
Lundblad, Grethe (s)	1268
Segerström, Ingrid (s)	1672
Stenmarck, Per (m)	844
Sundgren, Roland (s)	441
Svensson, Sten (m, c, fp)	1856
Svensson, Sten (m)	1864
Sörenson, Lars-Ingvar (s)	728
af Ugglas, Margaretha (m)	1864
Werner, Lars (vpk)	378, 443, 730, 959, 960, 1275
Zachrisson, Bertil (s)	961

Översikt över motionernas behandling *Bilaga*

Motionsyrkande nr	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i		
	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan s.	reservation nr
378	7– 8	13	
439	30–31	33	
441	9–10	13	
443	50–51	51	
541	54–55	55	
728 yrk. 1	3	4	1
2	53	53	19, 20
730	47–48	48	
844 delvis	41	42	
949	24–26	28	7
952	53	53	19, 20
959	16–17	17–18	
960 yrk. 1	24	28	
2	24	28	
3	24–25	28	7
961	3– 4	4	
1257 (allmänt)	10–12		3
yrk. 4	12–13	13	3
5	13	13–14	3, 4
6	15–16	17–18	5, 6
7	42	42	13
8	44–45	46	15, 16
9	43	43	14
10	50	51	17
11	49	49	17
12	56	56–57	21
13	58	58–59	21
14	59	59	21
15	62	63	21
16	64	64	21
17	52–53	53	18, 20
18	30	33	10
19	33	33	10
20	29	29	8
21	35	35	8, 9
22	37	37	8
1261	26	28	
1263	63	63	
1265	45–46	46	
1268	37	37	
1275 yrk. 1	36–37	37	
2	15–16	17–18	5, 6
1655	7– 8	13	2
1656	34–35	35	8
1657	8– 9	13	2
1658 yrk. 1	9	13	2,4
2	3	4	1
3	34–35	35	8, 9
4	39	39	11, 12
1660	46	46	
1662	65	65	
1664 yrk. 1	38–39	39–40	
2	39	40	
1672	62–63	63	
1856 yrk. 1	31–33	33	
1864 yrk. 1	26–28	28	
2	28	28	

s.

Innehåll

Allmänna kulturändamål

Bidrag till särskilda kulturella ändamål 2
Statens kulturråd:
Förvaltningskostnader 4
Utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet 4
Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer 14
Bidrag till samisk kultur 18
Bidrag till konstnärer m. m. 18
Inkomstgarantier för konstnärer 18
Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. 18

Teater, dans och musik

Bidrag till Svenska riksteatern 29
Bidrag till Operan och Dramatiska teatern 29
Rikskonsertverksamhet 29
Regionmusiken 33
Regionmusiken: Inköp av musikinstrument 34
Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner 34
Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper 35
Bidrag till Musikaliska akademien 37
Statens musiksamlingar:
Förvaltningskostnader 37
Bokinköp, utställningar samt underhåll och ökande av samlingarna 37
Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet 38

Film

Statens biografbyrå 40
Filmstöd 40

Dagspress och tidskrifter

Stöd till kulturtidskrifter 42

Litteratur och folkbibliotek

Litteraturstöd 43
Bokhandelsstöd 46
Kreditgarantier till förlag och bokhandel 47
Lån för investeringar i bokhandel 48
Bidrag till regional biblioteksverksamhet 48
Bidrag till folkbibliotek 49
Talboks- och punktskriftsbiblioteket:
Förvaltningskostnader 51
Produktionskostnader 51
Bidrag till Svenska språknämnden 51

Bildkonst

Statens konstråd 51
Förvärv av konst för statens byggnader m. m. 51
Bidrag till Akademien för de fria konsterna 51
Vissa bidrag till bildkonst 52

Arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar

Riksarkivet:
Förvaltningskostnader ... 54
Datamediekontroll m. m. ... 54
Inköp av arkivalier och böcker m. m. ... 54
Landsarkiven ... 54
Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv:
Förvaltningskostnader ... 55
Insamlingsverksamhet m. m. ... 55
Svenskt biografiskt lexikon ... 55
Arkivet för ljud och bild:
Förvaltningskostnader ... 55
Insamlingsverksamhet m. m. ... 55
Bidrag till vissa arkiv ... 55
Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet ... 55
Statens historiska museer: Förvaltningskostnader ... 55
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer: Tekniska institutionen ... 57
Statens konstmuseer:
Förvaltningskostnader ... 57
Utställningar samt underhåll och ökande av samlingarna m. m. ... 57
Utställningar av nutida svensk konst i utlandet ... 57
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet ... 57
Naturhistoriska riksmuseet:
Förvaltningskostnader ... 57
Materiel m. m. ... 57
Statens sjöhistoriska museum:
Förvaltningskostnader ... 57
Underhåll och ökande av samlingarna ... 57
Etnografiska museet ... 58
Arkitekturmuseet ... 59
Bidrag till Nordiska museet ... 59
Bidrag till Tekniska museet ... 59
Bidrag till Skansen ... 60
Bidrag till vissa museer ... 60
Bidrag till regionala museer ... 60
Riksutställningar ... 63
Inköp av vissa kulturföremål ... 64

Kulturellt utbyte med utlandet

Kulturellt utbyte med utlandet ... 64
Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m. ... 64
Bidrag till internationella kongresser m. m. i Sverige ... 64
Bidrag till svenska institut i utlandet ... 64

Nordiskt kulturellt samarbete

Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m. ... 65

Reservationer ... 66
Bilaga ... 84

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1981